

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Hjemmet og Skolen.

Meddelelser

fra

Latin- og Realskolen

paa Værnedamsveien

til

Elevernes Forældre.

Nr. 13.

Kjøbenhavn, 1871.

S. Triers Bogtrykkeri.

Hjemmet og Skolen.

Meddelelser

fra

Latin- og Realskolen

paa Værnedamsveien

til

Elevernes Forældre.

Nr. 13.

Kjøbenhavn.

1871.

Skolens Tredeling.

Det tredje Trin i Elevens Udvikling.

Naar vi følge et fuldstændigt udviklet Levnetsløb fra Vuggen til Graven, træffe vi paa fem Hovedstadier i Udviklingen: Barnet, Drengen, Ynglingen, Manden og Oldingen. Uagtet disse Stadier høre til et og samme Menneskes Liv og ere indbyrdes betingende og nøie sammenknyttede Udviklingstrin for en og samme personlige Tilværelse, saa ere dog de Billeder, disse Stadier fremføre for Øiet, høist forskjellige. Man vil tidt have ondt ved at see Eenheden i det hele Levnetsløb; Manden finder sig ofte ikke igjen i Barnet, ligesom Oldingen ofte ikke kjender sig igjen i Ynglingen. Det gaaer her ligesom med trofaste Barndomsvenner, der atter mødes efter en lang Adskillelse; de have ofte ondt ved at kjende hinanden igjen, det er vel først, naar Strengene, der længe have hvilet, atter berøres, at de i Glæde udbryde: Det er jo dig! Det er dog en reen Undtagelse, at den ene ikke kan gjenkjende den anden, naar Erindringen faaer Tid til at oplive de gamle Minder. Paa lignende Maade vil det ofte gaae Manden og Oldingen; det vil først lykkes dem at gjenfinde sig

i Barnet og Ynglingen, naar hele Livsudviklingen med Erindringens vidunderlige Magt gennemleves.

Men en saadan Gjenfindelse af sig selv og en Dvælen ved Barndoms- og Ungdomserindringer giver ikke alene Manden og Oldingen en Glæde og Oplivelse, de ofte haardt kunne trænge til, den yder tillige et uundværligt og i høieste Grad frugtbart Hjælpemiddel i hele Opdragelsesværket saavel for Hjemmet som for Skolen.

Den Fader og Lærer, der har fuldbaarne Ungdomsminder og i Kraft deraf finder sig igjen, naar han som Opdrager staaer ligeoverfor Barnet, Drengen og Ynglingen, vil i denne sin Gjerning være ganske anderledes heldig stillet end den, der kun har afblegede, krafteløse Minder. Det bekræfter sig her i andet Led, hvad jeg gjentagende har søgt at fremhæve i tidligere Hefter, at det for ethvert Menneske er den største Velsignelse, naar Hjemmet og Skolen magte at fremkalde bestemt udprægede og varige Minder hos den Unge. Opdrageren kan ikke undvære slige Minder, thi de skulle hjælpe til, at han kan finde Nøglen til de Unges Hjerte. Der er vel neppe noget pædagogisk Spørgsmaal, der har større Betydning og mere trænger til ofte at fremdrages end dette om Ungdomsminderne.

Ifjor gav jeg nogle Antydninger om de to første Udviklingstrin, iaar skal jeg efter Løfte udtale mig om det tredie Trin*).

*) Alt hvad der i det Foregaaende og Efterfølgende er sagt om den Unges Udvikling og Opdragelse har efter min inderste

Det tredie Udviklingstrin begynder omtrent i en Alder af 14 Aar i 3die Latin- og 3die Realklasse; de Elever, der høre til dette Trin, færdes i Frikvarteret med Undtagelse af 3die Latinklasse paa den 3die Legeplads, der paa Grund af sin fordums Bestemmelse og de enkelte Rester, den har bevaret deraf, endnu kaldes Have. Om det end ogsaa paa dette Trin, ligesom paa de to foregaaende, viser sig, at der gives Elever, hos hvem den antydende Udvikling begynder noget senere eller noget før, saa faae dog Eleverne i denne Alder som Helhed et væsentlig andet Præg end Eleverne have paa de to foregaaende Trin. Vel ere Livsytringerne hos Eleverne her høist forskellige efter deres Individualitet, men der er dog Noget hos dem Alle, der tyder hen paa, at Naturen stærkere eller svagere arbejder paa et nyt fælles Stadium i Udviklingen.

Ligesom det første Trin, Barnet, kun for en Deel falder indenfor Skolens Omraade, saaledes naaes paa dette tredie Trin i Skoletiden kun en mindre eller større Begyndelse efter de forskellige Individualiteter og efter den meget forskellige Alder, i hvilken Eleverne forlade Skolen. Medens nogle allerede gaae ud i Livet med det 14de Aar, have vi andre, der naae 20 Aars Alderen, inden de afslutte deres Skolegjerning, men

Overbeviisning ogsaa fuld Gyldighed for den kvindelige Udvikling og Opdragelse, hvad jeg ogsaa i tidligere Hefter har søgt at eftervise; naar jeg ikke særlig har fremhævet denne, saa har det særlig sin Grund i, at jeg antager, at enhver Fader og Moder let vil finde den Modulation, hvormed det Sagte i det Væsentlige kan overføres paa den unge Pige.

selv da kan der kun være Tale om en begyndende Udvikling af det tredje Trin; det er først i Livets Skole, at Ynglingen afslutter sin Virksomhed som saadan og modnes til Mand.

Vende vi nu Blikket hen paa den store Gruppe, der efter en normal Udvikling er paa det tredje Trin, og søge at udfinde og fastholde de væsentlige Livsyttringer, der vise sig i de fire Aar, fra 14 til 18 Aars Alderen, saa faae vi et levende Indtryk af, at vi have at gjøre med noget Andet end Drengen; jo mere vi nærme os Slutningen af denne Periode, jo klarere træder det frem, at det er Ynglingen, det unge Menneske, der staaer for os. Vel viser der sig i Begyndelsen saare meget af Drengemanerer og Drengnatur, et Udviklingstrin, der ofte betegnes ved Labansalderen, det koster ofte en haard og lang Kamp inden Ynglingen vinder Seier over Drengen og kan blive et frigjort ungt Menneske.

Men den Unge er dog ikke længer, selv i den første Begyndelse af denne Udvikling, reen Dreng, Ynglingen er i sit første Frembrud, mangfoldige saavel ydre som indre Tegn tyde derpaa.

Naar vi lægge Mærke til den physiske Udvikling, der foregaaer i denne Periode, saa viser der sig en stor Forandring. Stemmen er i Overgang, dybe Toner afløse Drengens høie, ofte skingrende Stemme, Ansigtet forandrer Form og Udtryk, Trækkene blive haardere, Muskeldannelsen fastere, hele Legemsbygningen bliver mere fiirskaaren og massiv, Haaret faaer en mørkere Farve, Skægget spirer frem, Drengens lette Gang og

ofte bugtede Veie afløses af lange, adstadige Skridt. Hvad han før ønskede sig som en særlig Gunst af Moderen til Fødselsdage og Skovtoure af Mad og Drikke, vrages, der attraaes nu kraftigere Føde og stærkere Pirringsmidler, Tobakken faaer som oftest en stærk Tiltrækningskraft og det lykkes ham at beseire de her mødende Vanskeligheder.

En tilsvarende Forandring foregaaer ogsaa paa dette Trin i den Unges hele sjælelige Tilstand. Meget vidner om, at han er i stærk Gjæring og Kamp, at der er Noget som vil frem i ham. Det lægger sig klart for Dagen, at de Grændser, indenfor hvilke Drengens saavel ydre som indre Liv hidtil med Glæde har udviklet og bevæget sig, ikke længere tilfredsstille, de blive ham for snevre, han føler sig som i et Fængsel. Han forlader og forkaster meget, han før satte stor Priis paa og i sine Fritimer med inderlig Tilfredsstillelse sysselsatte sig med. Der udvikler sig Følelser, Forestillinger og Attraaer, der hidtil vare ham fremmede. Han nøies ikke længer med at eftersige Andres Taler eller være Tolk for Andres Meninger, han faaer selv en Anskuelse og fælder Dom i Medfør deraf. Hans indre Liv kræver nye Former for at tilfredsstilles, han trænger til at producere. Der er vel Mange iblandt os, der endnu levende mindes, med hvilken Alvor der paa dette Trin i al Hemmelighed førtes Dagbøger, digtedes og nedskreves Betragtninger og Reflexioner over det, der havde grebet og bevæget det unge Sind, hvorledes den unge Aand selv byggede og udstyrede den lille Rede, i hvilken den fandt Hygge og Fred,

hvad den nu ofte ikke kunde finde i Livet. Hvo mindes ikke med inderlig Glæde og længes ikke ofte tilbage til de stille, lykkelige Timer, der levedes i denne selvskabte Rede, hvor Ideerne og Idealerne var det eneste Selskab og Phantasien dannede en ny Himmel og ny Jord, og hvor i det Høieste en ligestemt Ven deelte den Lykke, vi følte.

Ogsaa i hele den Unges sociale Forhold visér der sig en kjendelig Forandring. Tjenestetyende og Fremmede tiltale ham med „De“, som oftest strax efter Konfirmationen, i Selskabslivet bliver han betragtet og behandlet som en ung, om end i Begyndelsen endnu som en meget ung Herre, han faaer for en Deel de samme Nydelser og Fornøielser som de Voxne. De, der endnu ikke have naaet dette Udviklingstrin, men dog hidtil have leget og staaet i et kammeratligt Forhold til ham, faae en Fornemmelse af, at Forholdet er forandret. De yngre Elever begynde at see op til de ældre og føle sig hædrede ved at turde omgaaes dem, medens der hos de Ældre kommer noget Nedladende i Forholdet til Yngre; disse blive endog ofte strengt irettesatte af dem for deres barnagtige Forhold, hvad der oftest og tydeligst viser sig i Familielivet. Den Unge kan nu hverken tale eller lege som Dreng; gjør han et Forsøg derpaa, viser der sig ofte en Karrikatur af Drengen, han har ikke længer Drengens inderlige Glæde, Umiddelbarhed og Kvikhed, og det er øiensynligt, at hans Kraft ikke udtømmes og hans Trang ikke længer heelt tilfredsstilles ved denne Leg. Han leger vel ofte endnu med, men ikke mere paa Dreng-

maneer og med Drengenatur. En lignende Forandring indtræder i Forhold til det andet Kjøen. Den kvindelige Natur og det kvindelige Væsen faaer en stærk Tiltrækningskraft for ham; han omgaaes den unge Pige ikke som før, han lever i Riddertiden, hans hele Forhold faaer et erotisk Skjær og medfører ofte et Hjerteanliggende.

Lægge vi nu Mærke til, hvorledes de Voxne paa dette Trin vurdere og bedømme disse og tilsvarende Livsytringer, saa træffe vi paa en meget stor Forskjellighed; hvad den Ene betragter som et Gode i Udviklingen ansees af den Anden som et Onde; medens det i mange Familier anerkjendes, at den Unge nu har Adkomst til at behandles som Yngling og at indtage en anden Stilling i Samlivet end hidtil, er der dog ogsaa mange Familier, som ere bekymrede over de Forandringer, der vise sig i den Unges Maade at være paa, som gjøre Fordring paa, at han fremdeles skal være Dreng, skal nøies med Drengens Vilkaar og i alle Maader uforandret behandles som Dreng. I Skolen og i Livet overhovedet træffe vi paa en lignende Forskjel i den Dom, der fældes over dette Udviklingstrin, og i den Behandling, der vises det. Opdragelsen kan nu ikke blive staaende ved en udvortes Betragtning af det, der viser sig her, og ved de sympathetiske eller antipathetiske Fornemmelser, som derved fremkaldes; saavel Hjemmet som Skolen bør have en klar og fast Bevidsthed om disse Forandringers indre Grund og endelige Maal. Enhver, der deltager i Ansvaret for Opdragelsen, maa ogsaa paa dette Trin forstaae den

Unge og være paa det Rene med, hvad der er af det Gode og hvad der er af det Onde, hvad der altsaa har gyldigt Krav paa at pleies og hvad der bør modvirkes. Men en saadan Forstaaelse af den Unge kan kun naaes, naar vi følge ham igjennem hele dette Udviklingstrin fra det 14de til det 18de Aar og ofte langt længere endnu; vi bør ikke blot see paa Begyndelsen af denne Udvikling, men maa samtidig have dens endelige Afslutning levende for Øie. Ellers ere vi udsatte for, at det gaaer os som Barnet, der sørger over og taber sin Interesse for Frugttræet, naar det kaster sine deilige Blomster og istedetfor sætter Noget, der ikke fryder Øiet og ikke synes at due til Noget. Lader os da følge den Unge ogsaa paa dette Trin med uholdet Agtpaagivenhed og inderlig Kjærlighed.

Det, der først og stærkest lægger sig for Dagen paa dette Trin og volder de fleste Konflikter, er en Attraa efter Uafhængighed, Frihed, Personlighed. Den Unge føler nu Trang til at være sig selv, at føre et eget Liv; det er en personlig Existens han nu uvilkaarligt og med uimodstaaelig Magt drives til at tilkæmpe sig. Og naar man saa eftersporer, hvad det da er, der faaer en saadan Magt over ham og lader ham slippe den Haand, han hidtil lod sig lede af, saa ligger det i den glædelige Omstændighed, at den gode Sæd, han hidtil har modtaget, faaer Livskraft i ham, at han paavirkes og befrugtes, og mere og mere beherskes af Ideerne selv, af Troen paa det Gode, Skønne og Sande. Og efterhaanden som Ideerne træde klarere og stærkere frem i ham, og han be-

gynder at see Idealerne og hans Tro paa dem bliver inderligere, voxer ogsaa Trangen til Uafhængighed hos ham. Dette er jo i sin Orden og høist glædeligt. Skulle Ideerne fæste Rod i og vinde absolut Herredømme over et Menneske, og hvad bedre kan der vel ønskes Nogen, saa er det jo en nødvendig Betingelse, at dette Menneske har sit eget, uafhængige indre Liv, med Berettigelse til at vælge og forkaste. Naar et Menneske ikke er Andet end et Ekko af et andet, kunne Ideerne ikke have Magt i ham. Dette kan kun skee, naar han af eget Valg og med Tro og Kjærlighed hengiver sig til dem. Kan det gavne hans indre Liv, at han blot lærer og eftersiger Andres Dom om hvad der er skjønt, sandt og godt i Kunsten, Videnskaben eller Historien? Kan den Unge, for at tage det Høieste til Bekræftelse, vente Velsignelse af Herrens Bord, naar han nyder denne Naadegave, blot fordi Andre, og deriblandt ogsaa vel hans Nærmeste, gjøre det og Skik og Brug vil have det saaledes, uden at han selv har Trang eller Tro!

Det er altsaa et fuldtberettiget og glædeligt Trin i Udviklingen; Opdragelsen og den opdragende Undervisning have her ligefrem arbeidet hen imod dette Maal ved at gjøre stedse stigende Fordringer til Selvtænkning og Selvvirksomhed. Uagtet nu dette synes overalt at maatte være indlysende, saa viser dog Erfaringen daglig, at der netop paa dette Trin saavel i Hjemmet som i Skolen fremtræde meget alvorlige Konflikter. Det fremkalder ofte Sorg, ja endog Harme, at den Unge søger at løsne de Baand, hvorved Kjær-

ligheden hidtil har ledet ham, at han ikke længer vil finde sig i at være et blot Ekko af sine Forældre og Lærere, at han tvertimod har og udtaler sine egne Meninger og Anskuelser, at han i sine Forældre og Lærere ikke længer seer sin eneste og høieste Autoritet, men føler hos sig selv Noget, der vinder en større Magt over ham. Vel lystrer han, men ofte med Ulyst og indre Protest; hvor han før hengav sig villig og med sin hele Sjæl, der bliver han nu tilbageholden og faaer Tvivl. Umiddelbarheden afløses af Kritik, Tvivl og Selvbestemmelse. Han synes at have faaet en ny Lov for sin Hengivenhed og Kjærlighed. Her er det nu Konflikten ofte kommer. Forældre og Lærere glemme, — og der er jo endnu meget i den Unges Udvikling der frister dertil — at de ikke længer have med Drengen at gjøre, men at den Unge er i et nyt og ofte saare vanskeligt Udviklingstrin, hvor han, især i de første Aar, endnu ikke forstaaer eller magter sig selv, og hvor de nye Spirer, der efter en naturlig og berettiget Udvikling frembryde i ham, endnu ikke kunne have deres fulde, beherskende Livskraft, de glemme, at Ynglingen er i sin første usikre Vorden.

Hvor nu Kjærligheden hos Forældre og Lærere er stærk og beherskende, falder det ofte vanskeligt at give Afkald paa Magt og Myndighed, at resignere i Medfør af de forandrede Forhold, at anerkjende hvad der har Berettigelse i den Unges Udvikling; kommer dertil endnu, hvad saa ofte er Tilfældet ifølge den menneskelige Skrøbelighed, at Kjærligheden er blandet med Egenkjærlighed og ikke arbejder udelukkende for

den Unge Vel og i Guds Tjeneste, men selv vil have Noget: Tak, Anerkjendelse, Beundring, Hengivenhed, Underdanighed som skyldig Tribut for hvad der er gjort og gjøres, saa fremkommer der sørgelige Konflikter og Kampe imellem de Voxne og de Unge.

Da Barnet første Gang — i det 2det Aar — slap den kjærlige Haand, der havde støttet og ledet Gangen, følte Faderen og Moderen stor Glæde over, at det nu endelig kunde gaae ene; det voldte ingen stor Uro, at Gangen endnu var vaklende og usikker og at det endnu ofte tabte Ligevægten og faldt; man saa jo, at det havde Kraft til at reise sig igjen og kom godt fra det, og vidste, at der skulde Fald til, naar det skulde lære at gaae ene. Naar Barnet faldt, løb Moderen ikke bekymret hen for at reise det op, hun saa rolig og med indre Velbehag paa de mange og ofte forgjæves Forsøg, det gjorde paa at faae Fodfæste igjen, og noiedes i det Høieste med at række en Finger til den Lille, og dette var jo i Reglen nok. Og Barnet saavel som Moderen vare glade ved, at det var nok. Men nu, da den Unge anden Gang vil gaae ene, føler Moder- og Faderhjertet vel ikke saa sjelden en dyb Sorg, og den deles ofte af den kjærlige, trofaste Lærer; der føles inderlig Bekymring over, at den Unge ikke længer som før vil lade sig lede. Vel arbejder saavel Opdragelsen som Underviisningen hen til det fælles Maal, at den Unge kan blive et selvstændigt Menneske, men man synes, at det endnu er for tidligt at han prøver paa at gaae ene, at Kraften er for svag og Faren for at falde for stor. Og dog viser den Unge

den kjærlig tilbudte Haand tilbage, det er som om hans Hjerte og hele Sjæl utaknemmelig rev sig løs fra Forældres og Læreres Kjærlighed. Er Sorgen og Bekymringen da ikke berettiget?

Men, kunde den Unge spørge, naar kommer da den Tid, der giver mig Adkomst til at være mig selv? Der gives jo Mennesker, der ere fuldt voxne og dertil selv tjene Alt, hvad de bruge, og som dog i Et og Alt ere i Forældres Ledebaand, ofte indtil 30 Aars Alderen; der gives Andre, der overalt ere et villieløst Ekko af deres Lærere i Skolen eller ved Universitetet og der villig følge den stærkeste Strøm i Videnskab, Kunst og Tro. Kræver da Kjærligheden, at jeg tager dem til Forbillede? — Naar det nu maa erkjendes, at den Unge er berettiget til at gjøre dette Spørgsmaal ligeoverfor en Anklage for Ukjærlighed og Utaknemmelighed, saa have de Voxne ogsaa den Pligt at svare og at bestemme, naar de antage, at den Unge kan være berettiget til at tænke og arbeide paa sin indre Uafhængighed. Hvad skal der da svares?

Hvor meget der end søges, saa vil det vel være umuligt at give andet tilfredsstillende Svar end dette: Tidspunktet er kommet i den Unges tredie Udviklingstrin, naar Ideerne om det Skjønne, Sande og Gode spire frem hos ham og Trangen til et bevidst Gudsforhold viser sig; thi da er jo netop Uafhængighed, Selvbestemmelsesret, den første Betingelse for, at det Fremspirende kan faae Væxt og Kraft i den Unge og blive til hans Livs Velsignelse.

Paa dette Udviklingstrin maa saavel Hjemmet som

Skolen respektere den Unges Trang og Ret; de Magter, der hidtil have paavirket ham, bør være sig fuldt bevidste, at det, der vil frem hos den Unge, i sit inderste Væsen er af det Gode, er et organisk Led i en naturlig Udvikling og i nøieste Overeensstemmelse med den guddommelige Orden.

Det er vel overflødig at bemærke, at Talen ikke her er om en udvortes Uafhængighed, om en Selvbestemmelse i hvad der skal spises og drikkes, hvad man skal klæde sig i, hvorledes man skal boe eller hvad der skal være Huus- og Skoleorden; thi den guddommelige Orden er netop af en saadan Natur, at Menneskets Trang til aandelig Uafhængighed og Selvstændighed og Trangen til Livets sande og høieste Goder kan tilfredsstilles under de meest forskjellige ydre Vilkaar. I saa Henseende har det unge Menneske ingen guddommelig Ret at støtte sine Ønsker til, men er pligtig til at nøies med, hvad kjærlige Forældre ville og kunne yde ham. Et andet Spørgsmaal er jo, hvad i saa Henseende Fremsyn og Klogskab kan tilraade, thi Enhver husker vel let, hvilken Betydning en Indrømmelse og Gave kan have for den Unge, naar den kommer til ham som en kjærlig Anerkjendelse, ligesom en ydre Indvielse af det Trin, han nu kæmper paa. Hvor mangan gjemmer ikke som sit kjæreste Eie, hvad han saaledes modtog, og tænker med inderlig Glæde tilbage paa de smaa Indrømmelser, hvormed hans Forældre kom hans lønlige Ønsker imøde og viste ham i Kjærlighed deres Tiltro.

Men, kunde man jo spørge, er da Opdragelsens

Værk afsluttet med det andet Trin, kan man da nu lade den Unge gaae sin egen Gang, ubekymret om hvorhen han vil naae, er han da nu myndig til at styre sig selv paa eget An- og Tilsvaer? — Slige Spørgsmaal vilde imidlertid kun vidne om, at den Spørgende føler sig ubehagelig berørt af og ikke kan finde sig tilrette i de Forandringer, der foregaae med den Unge paa dette Udviklingstrin, og derfor ogsaa vredes over, at de i deres inderste Væsen kunne erklæres for berettigede og glædelige. Ingen kan jo for Alvor tvivle paa, at Opdragelsen endnu har en stor og god Gjøring at gjøre.

Men inden vi henvende Tanken paa, hvad Opdragelsen nu har at gjøre og hvorledes den bør stille sig til den Unge, er det nødvendigt at kaste Blikket paa en anden Side i den Unges Udvikling, der er samtidig med den ovenfor antydede og i nøieste Vexelvirkning med den.

Bliver Udviklingen ikke ledet eensidig, men faae alle Sider, saaledes ogsaa den religiøse Sands, deres berettigede Paavirkning, og det ikke alene ved Ordets men især ved Exemples Magt, saa vil den ovenfor paa pegede Stræben efter Uafhængighed faae en Modvægt og den Unge komme under et andet Herredømme, der er mere nøieseende og strengt end noget andet har været, idet Samvittigheden samtidig vaagner hos ham. Jo mere Troeslivet voxer i Inderlighed, desto større Magt vinder Samvittigheden; Syndsbevidstheden lægger sig saa tungt paa den Unges Sjæl, at han føler inderlig Trang til og Længsel efter Naaden. Han

føres saaledes til en anden, langt stærkere og mere omfattende Afhængighed end den, han hidtil har bøiet sig under; han er paa Vei til i sit inderste Væsen og i sine hemmelige Tanker, i al sin Gjøren og Laden altid og overalt at føle sig ansvarlig for Gud. Hvilken menneskelig Magt vil være istand til at føre et saadant Tilsyn med den Unge; selv den største Kjærlighed, der sætter Livet ind paa sin Gjerning, maa jo føle sig svag og magtesløs i Sammenligning med hvad Guds Røst kan udrette i Mennesket. Hvilken uendelig Kjærlighed aabenbarer sig ogsaa her i den guddommelige Orden og den Unges Førelse.

Den Unge skal nu, fra at have været og følt sig som Menneskets Barn, der i sin Fader og Moder har seet sin høieste Autoritet, naae hen til med fuld Bevidsthed at være Guds Barn; den Støtte han hidtil har havt og den Glæde han har følt ved Forældres og trofaste Venners Kjærlighed skal han nu og i langt høiere Grad søge og finde i Guds Kjærlighed og Naademidler; han skal nu naae hen til paa eget An- og Tilsvar at kunne arbejde i Selvopdragelsens Tjeneste. Men dertil udfordres jo netop Sindets Alvor og Villiens Kraft, som ene Gud kan hjælpe et Menneske til. Og her er det, at Guds Kjærlighed viser sig saa trofast og fremsynet.

Den Tid nærmer sig jo med stærke Skridt, hvor den Unge skal færdes i Livet, hvor Opdragelsen langt mindre end hidtil kan vogte paa hans Gang og hjælpe ham udover Fristelsen; tidt skilles han i denne Alder ikke alene fra Skolen men fra Hjemmet. Hvilken Trøst

og Beroligelse er det saa ikke, naar han nu overalt og altid med Samvittighedens hele Magt føler sit Ansvar for Gud. Den kjærlige Fader og Moder og den trofaste Lærer maa jo finde al Møie og Arbeide ringe og uendelig rigelig lønnet, naar Gud har velsignet den hidtil udførte Gjerning saaledes, at den Unge lykkelig naaer dette store Maal. Sandelig, en saadan Løn er nok værd at sætte Livet ind for at vinde.

Lader os da nu atter vende Tanken hen paa det ovenfor fremsatte Spørgsmaal, for at see, hvorledes saavel Hjemmet som Skolen har at stille sig til den Unge paa dette sidste Trin.

Vi have jo Alle en Følelse af og en Bevidsthed om, at det er en sidste Gjerning vi skulle udføre, og at de Midler, vi hidtil have brugt, for en stor Deel maae afløses af andre. Det vordende unge Menneske trænger til noget andet end Barnet og Drengen havde Trang til. At faae Øie for denne Trang og at finde de Midler, hvorved den paa bedste Maade tilfredsstilles, er saavel Hjemmets som Skolens ansvarsfulde Opgave paa dette Trin.

Men da Overgangen fra det andet til det tredje Trin i Reglen skeer gradviis og i Begyndelsen næsten umærkeligt, og da det, der tyder paa at den Unge er i en saadan Overgang, ofte viser sig paa meget forskjellig Maade, saa er Opgaven, der her stilles til os, ofte ikke let at løse. Det træffer sig ikke sjelden, at den aandelige Udvikling er forud for den legemlige, saa at den Unge udvortes bliver ved at see ud som en Dreng, medens der dog er stærke sjælelige Kampe

og Rørelser hos ham; ofte har derimod den legemlige Udvikling et stort Forspring, den Unge seer udvortes ikke længer ud som Dreng, men giver Billedet af et ungt Menneske, medens den indre Udvikling staaer i Stampe, Ideerne endnu vise sig magtesløse og Samvittigheden ikke er vaagnet.

Der viser sig ligeledes ofte en stor Forskjel i den Maade, paa hvilken det ytrer sig, at den Unge er i Overgang. En bliver stille, tilbageholdende, vil helst være for sig selv og bevare det, der rører sig i ham, som en Hemmelighed; en Anden derimod bliver fremtrædende, fordringsfuld, vil gjerne deeltage i de Ældres Samtale og anbringe sin Mening, holder af at anlægge de unge Ideer, der trænge sig frem hos ham, som Maalestok for andre Menneskers Maade at være paa, og drømmer om at reformere den hele Verden; han læser gjerne Dagbladene og da helst Artikler af polemisk Indhold.

Sandelig der viser sig Vanskeligheder nok, naar den berettigede Eenhed i denne store Forskjellighed skal findes, og dog er det af den største Vigtighed, at Opdragelsen har Øie derfor og kan see Begyndelsen, tilmed da det netop er i Begyndelsen, i den første Overgang, at Trangen til Hjælp er størst og Opgaven vanskeligst.

Et stort Held er det nu imidlertid i alle Tilfælde, naar det andet Trin er afsluttet godt, naar Opdragelsen paa de to foregaaende Trin stadig og levende har havt for Øie, at det tredie Trin er Maalet for al Opdragelse, og at den Unges Evne til at kjæmpe sig godt igjennem

paa dette tredie Trin ikke styrkes bedre ved Noget end ved, at han tilgavns har lært det fjerde Bud, saa at Lydighed er bleven hans Naturs Eie og Budets Velsignelse kan blive hans Arv. Jo fyldigere Opdragelsen har løst sin Opgave paa de to første Trin, desto renere og kjendeligere vil Overgangen vise sig paa det tredie Trin. Man kan vel ikke nægte, at en stor Deel af de vilde Skud, der saa ofte vanzire den Unge paa det tredie Trin og her volde saa meget Arbeide og Sorg, ikke vilde have viist sig, ifald den Aand, under hvis Herredømme den Unge nu skal lære at bøie sig, i den foregaaende Gjerning overalt havde været den herskende hos os. Det er for vor Skrøbelighed paa de foregaaende Trin at vi selv og den Unge ofte haardt maa bøde paa dette sidste Trin. I denne lille Afhandling har jeg kun havt en normal Tilstand for Øie, saa at det tredie Trin er naaet heldigt og fremtræder som naturlig berettiget.

Fæstes nu Tanken paa det Spørgsmaal, hvorledes Opdragelsen har at røgte sin Gjerning paa dette Udviklingstrin, saa er der vistnok Mange, der kunde ønske en paalidelig Raadgiver, en Haandbog, en Opdragelseslære, eller hvad man vil kalde det, som ikke alene kjendeligt og sandt betegnede de enkelte Phænomener, der vise sig paa dette Trin, men tillige angav deres Behandlingsmaade. En saadan Haandbog maatte jo være en stor Nemhed og give al ønskelig Betyggelse. Den unge Moder tyer jo tidt til sin Kogebog; hvilken Lettelse, om hun ogsaa kunde have en Bog, der inde-

holdt en ligesaa omfattende og nøiagtig Anviisning til Børnenes Opdragelse. Men desværre, paa en saadan Nemhed maae vi give Afkald. Hvor meget Fortrinligt der end er skrevet om Opdragelsen, hvormange Systemer der end ere udtænkte af høit begavede Aander, saa vil man dog forgjæves søge [efter en saadan Veiledning. Vel kan det være interessant, ofte lærerigt og befrugtende at læse og i sit stille Sind at overveie slige Udtalelser, men en god Børneopdrager bliver Ingen ved dem, selv om han saa har læst hele den pædagogiske Literatur. Og det er jo saare heldigt, at det er saaledes. Hvorledes vilde ellers de Forældre være stillede, som ikke have Adgang til hele denne store Literatur og ere aldeles ude af Stand til at magte et saa overvældende Apparat. Det vilde jo være i Modstrid med den uendelige Kjærlighed, der overalt aabenbarer sig i den guddommelige Orden, at paalægge slige Forældre Opdragelsens store Ansvar og dog at nægte dem Adgang til de Midler, hvorved en heldig Løsning af Opgaven betinges. Nei, Guds Orden er ikke i Modstrid med sig selv, den kræver ikke en saadan omfattende Læsning og et langt theoretisk Studium, for at den Unge kan faae en god Opdragelse. Jo mere Øiet fæstes paa den Unges Trang i denne Alder, des klarere vil det træde frem, at den meest udstrakte Viden her ikke kan hjælpe, at Opdragelsen derimod i sit inderste Væsen er og maa være en Troesgjerning, og at det først og fremmest er ved Exemples Magt den Unge her skal støttes og ledes. Dette er den guddommelige Orden, der gjælder for al Opdragelse og

alle Troesbekjendere. En indifferent Jøde kan ligesaa lidt som en vantro Christen give hvad den Unge fremfor alt trænger til. En troende, from Fader og Moder har derimod til alle Tider været og vil altid være den største Velsignelse for Børnene; dette bekræftes af Selvbevidstheden og af Historiens Vidnesbyrd, og stadfæstes paa den meest indtrængende Maade saavel af det gamle og nye Testamente som af Guds Orden. Hvad kan da al Rigdom, Magt og Anseelse og alle vore Anstrængelser og Ofre hjælpe Børnene, naar denne Velsignelse mangler! Hvilken Arv kan sammenlignes med det Minde, som et Barn modtager fra et troende Hjem! Her ere vi altsaa ved Opdragelsens Hjørnesteen; forkastes den, saa taber al vor Gjerning sin Inderlighed, Værdighed og befrugtende Kraft for den Unge, saa er Synet for Evigheden og Alt, hvad dette Syn giver, tabt for os.

Ganske anderledes stiller Sagen sig, naar Opdragelsens Maal forandres. Betragtes det som den høieste og eneste Opgave for Opdragelsen, at den Unge erhverver grundige Kundskaber og nyttige Færdigheder og derved faaer en intellektuel Modenhed, at han har Sands for Livets almindelige Anliggender og bliver istand til med Anstand og i Medfør af de konventionelle Former at bevæge sig i Verden og med Dygtighed og Klogskab at røgte den Gjerning, han vælger som sin Livsopgave: saa er Troeslivet ikke længer en nødvendig medvirkende Betingelse. Til alt dette kan et Menneske naae ved Kjærlighed til Kunst og Videnskab, ved en uddannet Vide- og Virkelyst, ved Attraa efter

Magt, Anseelse, Agtelse og Rigdom, hertil kan han finde en tilstrækkelig Spore i Forfængelighed, Ærgjerrighed, Egenkjærlighed og Nydelseslyst. Saa har Opdragelsen kun at arbeide hen til, at den Unge faaer denne Spore saa tidligt og stærkt som muligt, og i samme Grad dette lykkes — og der er jo Meget saavel i den menneskelige Natur som i Livet der hjælper til at det kan lykkes —, des større Ros faaer Opdragelsen. Saa er det nok at man arbeider, man behøver ikke at bede. Men saa har man ogsaa brudt Guds Orden, der forlanger: beder og arbeider! og der sætter det første foran det sidste; saa har ogsaa Opdragelsen givet Afkald paa at medvirke til, at et indre Liv vækkes hos den Unge, der kan give ham en alt beherskende Længsel efter Tro, Naade og Frelse som Livets og Evighedens største Gode. Og dette bør man dog vel betænke, og helst itide, for at den beleilige Tid ikke skal gaae tabt. Der er sandelig god Grund til at betænke dette, da der er saa Meget, der kan friste os til at forkaste denne Hjørnesteen og at lempe Opdragelsens Maal, men vi kunne kun gjøre os Haab om at undgaae disse Fristelser, naar vi pleie denne Overveielse i fuld Alvor, med den inderligste Kjærlighed og i Evighedens Belysning, naar vi vælge vor bedste Time dertil, hvor vi kunne være ene med Gud og vort Barn. Da vil det heller ikke slaae feil, at vi ville finde, hvad vi med hele Sjælens Alvor og Kjærlighed søge, da vil det sikkert som et velgjørende Lys gaae op for os, at hvad Barnet end skal undvære i Livet, denne Hjørnesteen bør det dog for Alt i Verden ikke miste.

Naar nu Valget er gjort, saa begynder den ansvarsfulde Gjerning, hvor det skal prøves, om vi med urokkelig Troskab holde fast ved det og overalt bøie os under den Lov, at Opdragelsen kræver Selvopdragelse. Det vil imidlertid snart vise sig, at denne Gjerning ingenlunde er let. Naar vi saa nærmere undersøge, hvad det er der gjør Vanskeligheder, saa ville vi vel som oftest opdage, at det ikke saa meget er den Unge som snarere vor egen Skrøbelighed og Svaghed i Troen. Kunde hiint Lys, der skinnede for os i den lykkelige Time, da vi glade og tillidsfulde valgte den bedste Deel for vort Barn, stadig beholde sin Glands, og den inderlige Kjærlighed, der bevægede Hjertet og styrkede Haabet, bevare sin hele Kraft, saa vilde Sagen være ulige lettere. Men paa denne Høide formaae vi ikke stadig at holde os, vi ville ofte erfare, at Inderligheden tager af og at Begeistringen daler, at vor Egenkjærlighed og Utaalmodighed er med i Gjerningen. Fristeren hvisker os i Øret, at man ikke behøver at tage Sagen saa meget alvorligt og bringe saa store Ofre, da dog mangfoldige unge Mennesker blive dygtige og føre et lykkeligt Liv, uden at det har voldt deres Forældre en saadan Bekymring. Da gjælder det at være aarvaagen og trofast staae imod. Vi have dog ogsaa mange Hjælpemidler, hvorved vi kunne holde den hellige Ild vedlige. Det er i saa Henseende en stor Lettelse, at vi tillige arbeide for vort Barns Opdragelse, naar vi arbeide paa vor egen; jo mere alvorlig og inderlig vi tage Sagen med os selv, desmere ville vi ogsaa see, at her i Grunden kun er een Opgave,

der gjør Vanskelighed: vor egen Selvopdragelse. I samme Grad som vi selv voxe i Troen og vinde Troens Kraft, vil ogsaa vor Børneopdragelse blive virksommere og inderligere. Saa simpel er i Grunden Sagen, at en troende Selvopdragelse tillige er den bedste Børneopdragelse. Saaledes komme da, ifølge den vidunderlige Kjærlighed, med hvilken Børnene og Forældrene ere knyttede til hinanden, alle de Naademidler, der fremme Forældrenes Væxt i Guds Rige, ogsaa Børnene tilgode. Læser Moderen i Troens Lys i den hellige Skrift eller i sin Psalmebog, opbygges hun i Guds Huus, saa vil hun ikke alene faae Lys og Styrke for sig selv men ogsaa for sit Barn; hver Hjertets Bøn hun beder for sin egen Sjæls Frelse, er ogsaa en Bøn for hendes Barn; den Velsignelse, Herrens Bord giver hende, nærer ogsaa Barnets inderste Liv; al egen indre Væxt giver ogsaa Vidnesbyrd i den Unge; hver Seier vi vinde over os selv, er tillige en Seier for Barnet. Det er jo netop saadanne Seiervindinger hos Opdrageren, en saadan alvorlig Kamp i Troeslivet, der give det Exempel, den Unge paa dette Trin netop trænger til, og der har en langt stærkere og varigere Magt over ham, end al Talen og alle Formaninger uden denne indre Baggrund kan have for ham.

Og det er ogsaa en stor Hjælp, at en Opdragelse i denne Aand har en saadan tilbagevirkende Kraft, at der ikke er nogen Gjærning, der saaledes beriger vort eget Hjerte og styrker Kraften og Inderligheden hos os, som den vi udføre i Opdragelsens Tjeneste. Hver Knop, der sætter sig hos den Unge, hver Blomst, der

springer frem hos ham under vor fælles Omsorgs Medvirkning, er jo det livligste Syn for hvert Fader- og Moderhjerter, giver den bedste Løn og den stærkeste Opmuntring.

Ethvert Hjem, der er velsignet med Børn og hvor Opdragelsens Ansvar fuldt føles og med Troskab søges fyldestgjort, vil have erfaret og kunne bekræfte dette; der er sikkert Mange, hos hvem Bevidstheden om Livets Alvor og Ansvar først fik den rette Befrugtelse og Styrke ved Børneopdragelsen, som under Guds Styrelse først ved Barnet bleve førte paa den rette Vei. Denne vidunderlige Gjensidighed imellem Barnet og Forældrene er dog vel et Vidnesbyrd om den uendelige Kjærlighed, store Viisdom og Miskundhed.

Lykkeligt det Hjem, hvor denne Gjensidighed findes og for hver Dag mere og mere modnes og befrugtes! I et saadant Hjem vil det, der rører sig stærkt i den Unge, blive forstaaet og vække inderlig Glæde; der ville alle gode Spirer faae den rette Varme og Pleie, saa at de kunne vinde Styrke og beherskende Livskraft. Den Aand, hvoraf et saadant Hjem bæres, giver den rette Freidighed, saa at Haabet ikke strax svigter, naar den Unge endnu ofte famler og snubler; den giver Taalmodighed, saa at vi indrømme den Unge den fornødne Tid til at voxer; den gjør aarvaagen, saa at vi skjønne, hvor vi behøve at række Haanden til Hjælp; den gjør ydmyg, saa at vi altid først vende Blikket paa os selv og saa at sige vaske vore Hænder, inden vi vende os veiledende, rettende eller opmuntrende til den Unge; den gjør nænsom, saa at vi ikke strax

lægge hele Byrden paa den Unge's Skuldre, men vel huske paa, at Kraften til at bære endnu er svag; den giver den Kjærlighed, som ikke slipper den Unge, hvor ofte han saa feiler og falder, men som trofast er hos ham og fører ham til Anger og Opreisning; denne Aand udretter med et Ord al god Gjerning i Hjemmet, er tilstede naar og hvor der trænges til den. Og hvis den tunge Time skulde komme, hvor vi opdage, at Alt, hvad vi i de mange Aar har søgt at opbygge, falder sammen, at den Unge paa sin første Vandring i Livet synes at tabe Troen og giver efter for Fristelsen, at han skuffer alle vore Forhaabninger og kaster sig i Syndens Arme, saa vil ogsaa den Aand, vi tjene, staae os bi og give os Kraft til den sidste Gjerning „at frelse den Unge ved vor Smerte“ og stadig styrke hos os Haabet om Naade og Frelse for vort Barn.

Ihvorvel nu Skolen har samme Endemaal med den Unge som Hjemmet og i al sin Gjerning maa bæres op af den samme Aand, der kan udrette saa store Ting i Hjemmet, ere dog de Midler, hvorved, og de Vilkaar, hvorunder den skal yde sit Bidrag til den fælles Opgaves Løsning, saa forskjellige fra Hjemmets, at nogle Antydninger derom neppe vilde være overflødige.

Den naturlige Kjærlighed, dette Blodets Baand, der virker saa stærkt i Hjemmet, maa Skolen give Afkald paa; al den Hengivenhed hos den Unge, hvortil den trænger, skal den erhverve sig. Og dette er

netop paa dette Trin, hvor Eleven er mere tilbageholdende og begynder at anlægge en ideel Maalestok i sin Bedømmelse, ingenlunde altid en let Sag for de mange nye Lærere, der her efter Forholdenes Natur maae træde til.

Hjemmet har hver Gang kun at gjøre med den Enkelte og hans Tarv, medens Skolen skal paavirke den Enkelte i og med en heel Klasse; den kan derfor langt mindre end Hjemmet lempe og indrette sig efter den Enkeltes Individualitet.

Hjemmet kan ganske roligt og uforstyrret af ydre Paavirkninger hengive sig til sin Opgave og kan ansee den for heldig løst, naar den sædelig religiøse Bevidsthed er bleven en Magt i den Unge og han har inderlig Trang til at føre et Liv i Ideens Tjeneste; Skolen skal derimod ikke alene med Troskab hjælpe til, at dette Maal kan naaes, men den skal tillige bringe den Unge til at kunne fyldestgjøre de Fordringer til Færdigheder, positive Kundskaber og aandelig Modenhed, en skiftende Lovgivning kræver, og dette saaledes at Alle skulle lære Alt*) hvad der er foreskrevet uden Hensyn til Lyst eller særlig Begavelse.

Dertil kommer endnu, at Skolen for Samlivets og god Ordens Skyld er nødsaget til ved udvortes Be-

*) Hvorvidt det vil lykkes den nyeste Lovgivning ved den indførte Tredeling at give Skolen, hvad Latinklasserne angaaer, en Lettelse i saa Henseende, uden at de Unges harmoniske Udvikling derved tager Skade og uden at Skolen for en Deel bliver til en Fagskole, kan kun Erfaringen vise.

stemmelser, Timefordeling og Ordensregler, at indskrænke den Enkeltes Arbejde, frie Bevægelighed og Livsytringer i en ganske anden Grad, end der er Trang til i Hjemmet.

Desuden virker Drengeskolen kun med Lærere og maa give Afkald paa Moderen, der i Hjemmet som oftest er det egentlige Hjerte med en sympathetisk Forstaaelse af den Unge's Trang og med den lykkelige Gave at kunne forebygge og jevne Konflikter imellem Fader og Søn.

Men størst Betydning har dog den Omstændighed, at Hjemmet har det stærkt virkende Exempel at støtte og befrugte den Unge med, medens Skolen i det Væsentlige kun har Ordet og atter Ordet, enten det mundtlige eller det skriftlige, at virke med. Og hvor forskjelligt tage disse to Midler ikke fat paa den Unge. Exemplet er taust og fordringsløst, er ikke lavet til for den Unge's Skyld, paatrænger sig ham ikke, vil ham ikke Noget, ja seer ham ikke engang. Det Hele er, at den Unge seer Exemplet, at han uvilkaarligt fængsles deraf og selv anlægger det som Maalestok for sig og omsider, thi Exemplet giver Tid, foreløbig kommer under dets Herredømme. Ordet stiller sig paa en ganske anden Maade til den Unge; det er tillavet for hans Skyld, tager direkte Sigte paa ham, det vil ikke alene høres, det vil forstaaes i sin inderste Rod og S sammensætning, det gjør bestemt Fordring paa at læres og tilegnes og bebuder Straf, naar den Unge ikke efterkommer dets Bud: Du skal! Tanken skal ikke alene paa Skolen men endnu nogle Timer i Hjemmet

bevæge sig indenfor den Ramme og sysselsætte sig udelukkende med det Materiale, Ordet giver. Det er Andres, ofte modsatte Tanker og Ideer, som han i Form og Indhold skal forstaae og tilegne sig, og dette Arbeide skal og maa udføres i en bestemt Tid.

Disse Antydninger ville vel være tilstrækkelige til at vise, at Skolen virker under andre Vilkaar og med andre Midler end Hjemmet, og at dens Opgave indeholder særlige og store Vanskeligheder netop paa dette Trin, hvor den Unge skal vinde aandelig Frihed, Selvstændighed og en Personlighed, der har Evne til Selvopdragelse og er istand til at bære Ansvar i saa Henseende. Disse Vanskeligheder formindskes ingenlunde ved, at Opgavens heldige Løsning er betinget af mange Kræfters Samvirken og af ydre Omstændigheder og Paavirkninger, over hvilke Skolen aldeles ingen Magt har. Tidsaanden, Livets materielle Formaal og Nydelser stille nu ogsaa Krav til den Unge.

Enhver der overveier dette alvorligt, vil vistnok erkjende, at det er Skolens Pligt at værne om sin Opgaves Begrænsning og vil neppe tilraade, at dens Arbeide og Ansvar forøges, eller give Anviisning paa den, naar Brøst og Mangler i Samfundet ønskes afhjulpne.

Naar man nu efterspører, hvad det da egentlig er der gjør, at en Lærer uagtet alle de paa pegede Vanskeligheder dog kan løse sin Opgave saaledes, at Eleverne i deres Heelhed villig og med Opmærksomhed følge hans Underviisning, at de med Lyst og Troskab udføre de opgivne Hjemmearbeider, at de ved Examens-

bordet give Beviis paa Modenhed og Sikkerhed, og selv have Bevidsthed om, at de i deres indre Væxt tillige have faaet rigere Indhold, større Kraft, Sikkerhed og Selvstændighed, at de dertil nære personlig Hengivenhed for deres Lærer og ofte med Glæde og Tak mindes ham endnu længe efter endt Skoletid og ikke sjelden bevare en Forkjærlighed for hans Fag: saa vil man vistnok, uagtet al individuel Forskjellighed, der viser sig, komme til et og samme Resultat.

En saadan i alle Henseender vellykket Gjerning udføres kun af den Lærer, der har Kjærlighed til og Herredømme over sit Fag og forstaaer den store Kunst at lægge Alt saaledes tilrette, at Arbeidet bliver overkommeligt og befrugtende og derved til Glæde for den Unge; der tillige har Øie og Hjerte for hvad der er i Frembrud, og ikke alene med sympathetisk Glæde hilser og med Kjærlighed pleier hver god Spire, der viser sig, men ogsaa med den rette Varsomhed og Alvor — og uden Ironi, som er Gift paa dette Trin — forstaaer at aabne Blikket for de Mangler og Feil, der endnu klæbe ved de enkelte Arbeider og Bestræbelser, og der er utrættelig i at hjælpe, hvor der viser sig særlige Vanskeligheder. Naar Alt dette er forenet, naar Hjertet og Hovedet staae i lykkelig Harmoni, saa kan det lykkes.

Maatte da nu Hjemmet og Skolen aldrig blive trætte af eller vige tilbage for at see Opgaven og Ansvarret i Idealets Belysning. Vel kunne vi kun udføre vor Gjerning under Forkrænkighedens Lov, og ofte vil Kraften svigte og Modet synke, men naar vi

saa søge Hjælpen, hvor den ene er at finde, saa ville vi atter faae Opreisning, der dog hvergang vil føre os og den Unge nærmere mod Maalet.

Smaating.

1.

Det hændes af og til, at en Elev bringer en skriftlig Anmodning om at maatte forlade Skolen nogle Timer før Underviisningens Slutning. Den saaledes vundne Fritid skal han ofte benytte til at lære Lektierne til den næste Dag, da der paa anden Maade er Anvendelse for den Tid, der ellers anvendes dertil. I dette Tilfælde hviler Anmodningen paa den Feiltagelse, at Eleven har større Nytte af at læse paa sine Lektier til næste Dag, end af at overvære Underviisningen. Det er nemlig Underviisningen, der for Eleven er Hovedsagen, og der tillige skal give Betingelserne for at kunne udføre Hjemmearbejdet ordentligt. En Lektielæsning uden en saadan forudgaaet Gjennemgang og Veiledning er ofte kun af temmelig tvivlsom Værd, der som oftest endnu mere forringes ved den Omstændighed, at Eleven fristes til at tænke paa den forestaaende Fornøielse istedetfor paa sit Arbejde. Naar altsaa Noget skal forsømmes, saa maa det heller være Hjemmearbejdet end Skoleunderviisningen.

2.

Det er jo en Erfaring, der er gjort overalt, at hos Børn Virksomhedsdriften ofte ytrer sig som Ødelæggelseslyst, selv hos ellers brave Elever. Skoleinventariet og Skolebøgerne bære Vidnesbyrd derom. Paa Skolen søge vi at modvirke denne Ødelæggelseslyst efter bedste Evne, uden dog at kunne udrydde den. Skolen trænger her til Hjemmets Medvirkning, navnlig hvad Skolebøgerne angaaer, da de fleste Ødelæggelser foregaae i Hjemmet og medens Eleven er beskjæftiget med sit Hjemmearbejde. Ogsaa yngre Søkende ere efter Elevernes Udsagn ofte medvirkende i saa Henseende. Der vilde vistnok spores en ikke ringe Forandring til det Bedre, ifald det var Regel i Hjemmet, at Eleven hver Maaned havde at forevise sine Bøger til Eftersyn; Hjemmet vilde ikke alene derved spare en Udgift, men vilde ogsaa langt bedre end Skolen kunne bedømme, om de Undskyldninger, vi ofte ere nødsagede til at tage for gyldige, ere begrundede. Ofte er det ogsaa Forlæggeren, der bærer Medansvaret, idet baade Papiret er saa tyndt og Indbindingen saa svag, at Bogen ikke kan modstaae det Slid, en selv forsvarlig Brug medfører.

3.

Af »Lov for Indpodning af Kokopper af 4de Febr. 1871» aftrykke vi de Bestemmelser, der nærmest vedrøre vor Skole i Forhold til Hjemmet.

§ 1.

Enhver, der ikke har havt de naturlige Kopper, skal inden opnaaet 7 Aars Alder være indpodet med

Kokopper; de ukonfirmerede Børn, som paa den Tid, da denne Lov træder i Kraft, have opnaaet 7 Aars Alder og endnu ikke ere indpodede med Kokopper, skulle derhos være indpodede inden 1 Aar, regnet fra den Tid, da Loven træder i Kraft. Naar dette ikke er skeet, ansees vedkommende Forældre eller den, der med Hensyn til Forsorg for Barnet træder i deres Sted, med en Bøde af indtil 10 Rdlr.

§ 2.

Den, der forestaaer en Skole, offentlig eller privat, skal ved at lade Lægeattest forevise forvise sig om, at den ovennævnte Forpligtelse er efterkommen med Hensyn til de Børn, der søge Skolen. Er dette ikke Tilfældet, eller undlade Forældre eller andre Vedkommende paa Skolebestyrerens Begjæring at forevise Lægeattest, skal Skolebestyreren derom gjøre Anmeldelse til Skolecommissionen, som har at sende Anmeldelsen til Stedets Politimester; denne skal derefter undersøge Sagen og, saafremt Barnet befindes ikke at være indpodet, give Vedkommende Paalæg om under en Bøde af 1 Rd. for hver Uge, Paalæget oversiddes, at foranstalte Indpodningen foretagen, i Kjøbenhavn inden 12 Uger og i Kjøbstæderne og Landdistrikterne ved næste offentlige Indpodning.

Skolebestyreren skal i Skoleprotokollen have en Rubrik, hvori indføres, om Barnet er indpodet og af hvem, eller, hvis Barnet ikke er indpodet, hvad der i saa Henseende er skeet. Det gjøres Skolecommissionen til Pligt een Gang aarlig at gjenneemsee denne

Protokol og med sin Underskrift at bevidne, at dette er skeet, samt, forsaavidt Protokollen ikke findes behørig ført, eller hvis nogen anden Overtrædelse af denne Lovs Forskrifter bemærkes, at anmelde Saadant for Stedets Politimester. Overtrædelse af de Skolebestyreren i denne Paragraph paalagte Forpligtelser ansees med Bøder fra 5—20 Rd.

Det vil heraf sees, hvilken Forpligtelse der er paalagt Skolen, og vi bede derfor de ærede Forældre eller Værger ved næste Skoleaars Begyndelse at sætte os istand til at opfylde, hvad Loven byder.

Lov om Underviisningen i de lærde Skoler i Danmark.

§ 1.

I den lærde Skole skal Underviisningen, der forbereder til Universitetet, fra et vist Trin i Skolen deles i to Afdelinger, den ene overveiende sproglig-historisk, den anden overveiende mathematisk-naturvidenskabelig.

§ 2.

Skolen inddeles i sex etaarige Klasser, saa at et fuldstændigt Skolekursus er beregnet paa 6 Aar. Den nuværende 7de Klasse omdannes til to etaarige Klasser. Skolernes nuværende nederste Klasse inddrages ved Udgangen af Skoleaaret 1872—1873.

I Skoler, hvor Elevantallet i de to øverste Klasser tilsammen ikke overstiger 20, kan Ministeren bemyndige Rektor til midlertidig at samle dem i een Klasse.

§ 3.

Underviisningen beregnes paa, at et fuldstændigt Skolekursus gennemgaaes i en Alder fra det fyldte 12te til det fyldte 18de Aar. Optagelsen i Skolens nederste Klasse kan dog skee med det fyldte 11te Aar. Ingen kan optages i en høiere Alder, end at det fuldstændige Skolekursus kan være tilbagelagt med det fyldte 20de Aar. Undtagelser fra disse Regler kan Skolens Rektor bevilge.

§ 4.

Underviisningsfagene ere: Modersmaalet, derunder indbefattet Oldnordisk (og Svensk), Tydsk, Fransk, Engelsk, Latin, Græsk, Religion, Historie, Geographi, Arithmetik, Geometri, Regning, Naturhistorie, Naturlære, Tegning med geometrisk Tegning og Skrivning samt desuden Sang og Gymnastik.

Den ugentlige Skoletid til samtlige Fag og Øvelser, Sang og Gymnastik alene undtagne, maa ikke udgjøre mere end 30 Timer.

§ 5.

I Skolens fire nederste Klasser er Underviisningen overveiende fælles for samtlige Disciple i hver Klasse. For de Elever, der bestemme sig for den matematisk-naturvidenskabelige Retning, bortfalder Græsk, og for de Elever, der bestemme sig for den sproglig-historiske Retning, bortfalde geometrisk Tegning og Naturlære. Efter Underviisningsministerens Bestemmelse kan et af de levende Sprog gjøres til et valgfrit Fag.

Den ved Udgangen af 4de Klasse afholdte Aars- eller Hovedexamen giver, naar den er bestaaet med et vist Pointsantal, som nærmere bliver at fastsætte af Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet, samme Adgang til høiere Underviisningsanstalter og Fagexamina som Afgangsexamen af høiere Grad for Realdisciple og den almindelige Forberedelsesexamen ved Universitetet af samme Grad.

§ 6.

I Skolens to øverste Klasser deles Underviisningen i et sprog-historisk og et matematisk-naturvidenskabe-

ligt Kursus, saaledes at Latin, Græsk og Naturlære blive særskilte Fag i det førstnævnte, de matematiske Discipliner med geometrisk Tegning og Naturlære samt, hvor Omstændighederne tilstede det, et Afsnit af Naturhistorien særskilte Fag i det sidstnævnte Kursus, hvorimod Underviisningen vedbliver at være fælles i Modersmaalet, derunder Oldnordisk (og Svensk), Fransk og Historie.

I de to øverste Klasser kan der frit vælges mellem Engelsk og Tydsk. Underviisningen er fælles for de Disciple, der vælge samme Fag.

Afgangsexamen for begge Afdelinger af øverste Klasse afholdes ved selve Skolen. Den er deels skriftlig, deels mundtlig.

De skriftlige Opgaver ere:
for alle Examinander: to Opgaver i Dansk,
og særlig: for dem, der underkaste sig sproglig-historisk
 Examen: en Oversættelse fra Latin til Dansk
 og en Oversættelse fra Dansk til Fransk,
og for dem, der underkaste sig matematisk-naturvidenskabelig
 Examen: mindst to mathemat. Opgaver.

Fordringerne ved den mundtlige Prøve bestemmes ved kongelig Anordning.

§ 7.

Enhver, der har bestaaet Afgangsexamen, har Ret til at indskrives som akademisk Borger ved Universitetet.

De, som have taget den sproglig-historiske Afgangsexamen, have, efter at have bestaaet den almindelige filosofiske Prøve ved Universitetet, Adgang

til at indstille sig til de forskjellige Fakultetsexamina ved samme.

De, som have bestaaet den mathematisk-natuv-videnskabelige Afgangsexamen, have Adgang til umiddelbart at indtræde som Examinander ved den polytechniske Lærestanstalt samt til ved Universitetet, efter at have underkastet sig den philosophiske Prøve, at indstille sig til de under det mathematisk-naturvidenskabelige samt under det philosophiske Fakultet hørende Prøver, til statsvidenskabelig Examen og lægevidenskabelig Embedsexamen. For at kunne indstille sig til den theologiske eller den fuldstændige juridiske Embedsexamen ville de have at underkaste sig en Tillægs-examen ved Universitetet, henholdsvis i Latin og Græsk og i Latin, om hvilke Prøver de nærmere Bestemmelser ville være at give ved kongelig Anordning.

§ 8.

Ved Metropolitanskolen, Sorø lærde Skole, Odense og Aarhus Kathedralskoler bliver den fornævnte De-ling af Underviisningen at iværksætte, efterat nærværende Lov er traadt i Kraft, saaledes at der ved disse Skoler snarest muligt indrettes et fuldstændigt dobbelt Skolekursus med dertil hørende Afgangsexamina. I de øvrige Skoler derimod vil Underviisningen i de to øverste Klasser indtil videre, saalænge Betingelserne med Hensyn til Discipeltal og økonomiske Forhold ikke ere tilstede for der at have et Dobbeltkursus, være at indskrænke til den ene Retning, i hvilken Henseende Kirke- og Underviisningsministeriet bemyndiges til efter Forholdene ved de enkelte Skoler at tage den nærmere Bestemmelse.

§ 9.

Bestyrerne af de private Skoler, der igjennem et tilstrækkeligt Antal Klasser gennemføre Underviisningen i samme Omfang og til samme Grændse som de offentlige lærde Skoler og i det Ringeste for de tre sidste Skoleaars Vedkommende i det Hele slutte sig til den for de offentlige lærde Skoler gjældende Underviisningsplan, kunne, efter samme Regler som hidtil, enten for deres hele Bestyrelsestid eller paa et vist Aaremaal af Kirke- og Underviisningsministeriet erholde Tilladelse til under den Kontrol, som af bemeldte Ministerium bestemmes, at afholde samme Afgangsexamen som de offentlige lærde Skoler enten saavel i den sproglig-historiske som i den mathematisk-naturvidenskabelige Retning eller, naar de ønske det, alene i den ene Retning.

§ 10.

Den ved kgl. Resolution af 6te Mai, bekendtgjort under 13de samme Maaned, anordnede Adgangsexamen ved Universitetet bortfalder samtidig med, at Afgangsexamen afholdes første Gang ved Skolerne i Overensstemmelse med nærværende Lov. De, som efter den Tid ønske at indskrives ved Universitetet, efter at være forberedte ved Privatunderviisning, have at underkaste sig Afgangsexamen for Studerende enten ved en offentlig lærd Skole eller ved en Privatskole, der har Tilladelse til at afholde Afgangsexamen. Forinden maa de dog have bestaaet en Prøve i de Fag, som for den Retning, hvori de agte at tage Afgangsexamen, afsluttes i Skolen inden Oprykningen i den næstøverste Klasse.

De kunne selv vælge, ved hvilken Skole de ønske at tage Examen; dog vil den enkelte Skoles Forpligtelse til at modtage Privatister være at indskrænke til et bestemt Antal. De nærmere Regler herom gives af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet.

Naar vi knytte et Par Bemærkninger til ovenstaaende Lov, er Hensigten dermed kun at fremhæve de væsentlige Forandringer i den hidtilværende Tilstand, den indfører, og angive Skolens Stilling dertil.

Medens hidtil Underviisningen i Latinskolen har været fælles for alle Disciple i samme Klasse og Maalet eens for alle, indtræder der fremtidig fra et vist Punkt en Deling i en overveiende sproglig-historisk og en overveiende matematisk-naturvidenskabelig Retning.

For dem, der vælge den sproglig-historiske Retning, kommer Underviisningen til at hvile paa samme Grundlag som hidtil og Forskjellen væsentlig kun til at bestaae i, at Underviisningen i Mathematik afsluttes i 4de Klasse og ikke som nu fortsættes i de to sidste Aar, medens den i de nyere Sprog, der tidligere afsluttedes i 4de Klasse, nu fortsættes ogsaa gennem de to sidste Aar.

For dem, der vælge den matematisk-naturvidenskabelige Retning, kommer Underviisningen derimod til for en væsentlig Deel at hvile paa et andet Grundlag; thi vel vil Underviisningen i Dansk, de nyere Sprog, Religion, Historie, Geographi og Naturhistorie være fælles for denne Retning og den sproglig-historiske

og saaledes væsentlig føre til samme Maal som hidtil (noget videre i de nyere Sprog), men Underviisningen i Græsk bortfalder ganske og i Latin afsluttes den i 4de Klasse, medens Underviisningen i Mathematik og Naturlære føres endeel videre frem end hidtil og i de to sidste Aar vel ville optage den ene Halvdeel af Underviisningstiden og Fællesfagene (Dansk, Fransk, Engelsk [Tydsk] og Historie) den anden.

Valget mellem de to Retninger vil vel nu væsentlig beroe paa, hvilket Dannelsesgrundlag Forældrene maatte ville foretrække for deres Børn, og paa om disses Lyst og Evner skulle gaae i en bestemt Retning; som medvirkende Bestemmelsesgrund vil vel undertiden Hensynet til den formodede fremtidige Livsstilling for Børnene træde til, og Lovens § 7 bestemmer nu, at Afgangsexamen i den sproglig-historiske Retning giver Adgang til alle Fakultetsexamina ved Universitetet, men ikke til den polytekniske Lærestalt; det sidste gjør Afgangsexamen i den matematisk-naturvidenskabelige Retning, medens den for vordende Jurister og Theologer maa suppleres ved en senere Prøve for de første i Latin, for de sidste i Latin og Græsk, hvorved altsaa for saadannes Vedkommende den videre Uddannelse i Latin (og Tilegnelsen af Græsk) kun udskydes fra Skolen til et senere Tidspunkt.

Dette Valg maa imidlertid gjøres ved Indtrædelsen i 3die Klasse (vor 3die Latinklasse), thi vel bestaaer Forskjellen mellem de to Retninger i 3die og 4de Klasse endnu kun i, at den ene har Græsk medens den anden har Naturlære og Tegning, men det vil dog altid volde

Disciplene endeel Besvær og Tidsspilde, senere at skulle opgive Fag, som de i Skolen alt have arbeidet 1 eller 2 Aar paa, og istedetfor paa egen Haand tilegne sig hvad der imidlertid er lært i det eller de andre Fag, som den nye Retning kræver.

Paa endnu et Punkt indføres en Forandring, som kan blive af nogen Betydning med Hensyn til et Valg. Vel berøres Realskolen foreløbig ikke af Loven, men den ved Udgangen af Latinskolens 4de Klasse afholdte Hovedexamen vil, bestaaet med et vist Antal Points, give samme Rettigheder som den nuværende Realafgangs-examen ved Skolerne og almindelig Forberedelsesexamen ved Universitetet (Slutningen af § 5). Da det nu derefter maa antages, at Latinskolens Underviisning vil faae en foreløbig Afslutning ved Udgangen af 4de Klasse, saaledes at der i de enkelte Fag naaes noget Heelt, kan det være rimeligt, at adskillige Forældre, som i Børnenes 11te — 12te Aar ere i Tvivl, om de skulle sætte dem i Latin- eller Realskolen, nu ville bestemme sig for Latinskolen, idet de kunne lade deres Børn afslutte Underviisningen der med 4de Klasse, altsaa omtrent i samme Alder som i Realskolen.

Vor Skole vil i sin Latinskole ogsaa fremtidig gennemføre Underviisningen i samme Omfang og til samme Grændse som de offentlige lærde Skoler, og det i begge Retninger, baade den sproglig-historiske og den mathematisk-naturvidenskabelige. Da det er høist sandsynligt, at den første Afgangsexamen i den nye Form vil blive afholdt 1875, og den 3die Latin-klasse, som dannes ved det nye Skoleaars Begyndelse,

altsaa maa indrettes efter den nye Plan, saaledes at for dem, der vælge den math. - naturvidensk. Retning, Naturlære og Tegning træde istedetfor Græsk, — maae vi anmode de Forældre, hvis Børn efter Examen ville blive flyttede op i den, om at meddele os, for hvilken Retning de bestemme dem. De, som nu ere i Afgangsklassen eller ved denne Examen fra 4de Klasse flyttes op i den, og vistnok ogsaa de, der ved denne Examen fra 3die Latinklasse blive flyttede op i 4de, ville derimod komme til at afslutte deres Underviisning og tage Afgangsexamen ganske efter de hidtil gjældende Bestemmelser.

Om de Forandringer i det Enkelte, som Skolens hidtilgjældende Underviisningsplan vil komme til at undergaae som Følge af den nye Lov, vil det jo først være muligt at træffe endelig Bestemmelse, naar de kgl. Anordninger, der skulle fuldstændiggjøre Loven ved nærmere Bestemmelser om Fordringerne ved Prøverne i de enkelte Fag paa de forskjellige Trin og om adskillige andre Punkter, ere udkomne, og vi ville derfor først til næste Aar kunne give nærmere Besked derom. Kun skulle vi foreløbig meddele, at vi efter Alt hvad der foreligger have troet strax i næste Skoleaar i 3die Fællesklasse at maatte lade Tydsk træde istedetfor Engelsk som det første fremmede Sprog, men Begrundelsen heraf vil ikke godt kunne gives, før de kgl. Anordninger foreligge.

MEDDELELSER

fra

LATIN- OG REALSKOLEN

paa Værnedamsveien

til

Elevernes Forældre.

1871.

Nr. 18.

A: Pigeskolen.

Skoleefterretninger.

Oversigt over Fag- og Timefordelingen:

	Klasserne							
	8.	7.	6.	5.	4.	3.	2.	1.
Dansk	4	3	4	4	5	5	8	11
Engelsk	4	4	3	3	4	5	"	"
Tydsck	3	3	3	3	3	"	"	"
Fransk	4	4	4	4	"	"	"	"
Religion	2	2	2	2	2	2	2	"
Hist. og Geogr.	3	3	3	3	3	3	2	"
Naturhistorie .	"	"	2	2	2	2	"	"
Naturlære	1	2	"	"	"	"	"	"
Regning	1	1	1	1	3	3	6	6
Skrivning	1	1	1	1	2	3	3	"
Tegning	2	2	2	2	2	2	2	"
Haandarbejde .	3	3	3	3	3	4	6	6
Sang	2	2	2	2	1	1	1	1
Gymnastik . . .	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)
	30	30	30	30	30	30	30	24

6te og 5te Klasse ere i endeel, 4de og 3die i de fleste Fag blevne underviste sammen, ligesom 2den og 1ste Klasse for en stor Deel have været forenede uden dog at have havt samme Underviisning,

Skolens Lærere og Lærerinder:

- Hr. H. Schneekloth (siden Mai 1854): Naturlære i 8 og 7, Regning i 8 og 7.
- N. C. Kierkegaard, Tegnelærer (siden Okt. 1854): Tegning i 8, 7, 6 og 5.
- A. H. W. Larpent, Cand. polit. (siden Mai 1856): Fransk i 8 og 7.
- Frøken E. Wigelsen (siden Mai 1857): Dansk i 1—7, Sang i 1.
- Hr. J. F. Andersen, Musiklærer (siden Nov. 1857): Sang.
- W. Holm, Krigssekretær (siden Mai 1859): Skrivning i 2, 3, 4, 5 og 6.
- O. Hohlenberg, Pastor (Mai 1859—Nov. 1863; paany Nov. 1868): Religion i 5, 6, 7 og 8.
- Frøken E. Nannestad (siden Okt. 1859): Engelsk i 3, Bibelhistorie i 2, 3 og 4, Historie og Geographi i 2, 3 og 4, Regning i 3 og 4.
- Fru C. Cruse (siden Aug. 1861): Engelsk i 4, 5, 6, 7 og 8, Skrivning i 7 og 8, Tegning i 2, 3 og 4; fører Tilsynet med Skolen.
- Fru L. Holst (siden Marts 1865): Haandarbeide; Tydsk i 4 og 5.
- Hr. J. Magnussen, Lærer (siden Aug. 1865): Tydsk i 7 og 8.
- L. Thurah, Cand. theol., Kapitain, R. af D. (siden Aug. 1865): Dansk i 8.
- Frøken J. Prosch (Febr.—Aug. 1868; paany Nov. 1870): Fransk i 5 og 6, Tydsk i 6, Regning i 1, 2, 5 og 6.
- Hr. L. V. Clemensen, Lærer (siden Aug. 1868): Gymnastik.
- R. S. Feveile, Kapitain, R. af D. (siden August 1869): Historie og Geographi i 8, 7, 6 og 5.
- H. Jespersen, Cand. mag. (siden August 1870): Naturhistorie i 3, 4, 5 og 6.

Elevantallet er i Juni d. A. 84; de ere saaledes fordeelte:

8de Klasse	9	4de Klasse	14
7de —	11	3die —	10
6te —	11	2den —	11
5te —	12	1ste —	6

Skolelønnen er — foruden 3 Rdlr., der eengang for alle erlægges for hver Elev ved Indtrædelsen i Skolen — efter de forskjellige Klasser:

i 1ste Klasse	3 Rdlr. maanedlig,
i 2den og 3die	4 — —
i de øvrige	5 — —

Af Søkende betaler det ældste Barn fuldt og ethvert af de øvrige 1 Rdlr. mindre om Maaneden, end det ellers skulde have betalt.

For Deeltagelse i Gymnastikunderviisningen er Betalingen 2 Mk. om Maaneden.

Deeltagelse i Dandseunderviisningen, der gives i de 6 Vintermaaneder, betales med 1 Rdlr. om Maaneden.

Adgangen til Skolebibliotheket betales med 1 Rdlr. om Aaret. Udlaanet finder Sted om Løverdagen.

Skolefornødenheder — nemlig Stile-, Tegne- og Skrivebøger, og hvad der ellers bruges paa Skolen — kunne faaes paa Skolen til samme Priis som hos Papirhandleren. Det staaer imidlertid naturligviis Forældrene frit for at besørge det Fornødne selv; kun maa Skolen for Ordens Skyld forlange, at Skrive-, Stile- og Tegnebøger ere af samme Beskaffenhed som Skolens.

Hver Elev maa ved sin Indtrædelse i Skolen forevise Døbe- og Vaccinationsattest, samt være forsynet med Tavle med vedhængende Svamp, Syæske med Tilbehør, Pennehuus med Blyant og Griffel, Madkasse.

Næste Skoleaar bruges følgende Bøger:

Ottende Klasse.

Flors Haandbog i den danske Literatur, 6te Udg. Tegnér Frithjofs Saga. — Rung deutsches Lesebuch. Jürs og Rung deutsche Dichter. Funchs tyske Syntax. Lorenzens tyske Stiiløvelser. — Sicks franske Læsebog 3die Afd. Ingerslevs franske

Grammatik. Larpents fr. Stiløvelser. — Wetherell, the wide wide world. Listov, Udvalg af eng. Forfattere, 2det Hefte. Rosings engelske Formlære. Listovs Stiløvelser 2den Afd. — Balslevs Forklaring af Luthers Katekismus. Angers Bibelhistorie. Det nye Testamente. Psalmebogen. — Thriges Nordens Historie. Ingerslevs lille Geographi. Et Atlas. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1—2. Afd. — C. Erslevs trestemmige Sange med Tal, 1ste Hefte.

Syvende Klasse.

Holsts danske Læsebøger. — Rung deutsches Lesebuch. Jürs og Rung deutsche Dichter. Ankjærs Formlære. Holbech og Petersen tyske Materialier. — Md. de Pressensé, Rosa, med Larpents Gloser. Ingerslevs fr. Grammatik. Et fransk Lexikon (Borrings). — Listovs engelske Læsestykker, 1—2 Afd. Et engelsk Lexikon (Rosings). — Balslevs Forklaring af Luthers Katekismus. Angers Bibelhistorie. Psalmebogen. — Thriges Nordens Historie. Ingerslevs lille Geographi. Et Atlas. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1—2 Afd. — C. Erslevs trestemmige Sange med Tal, 1ste Hefte.

Sjette Klasse.

Holsts danske pros. (6te Udg.) og poet. Læsebøger. — Rung deutsches Leseb. Holbech og Petersens tyske Materialier. Ankjærs tyske Formlære. Et tysk Lexikon (Grønbergs). — Md. de Pressensé, Rosa, med Larpents Gloser. Ingerslevs franske Grammatik. Ahns fr. Læsebog ved Arlaud. — Listovs engelske Læsestykker og Stiløvelser, 1—2 Afd. — Angers Bibelhistorie. Balslevs Forklaring over Luthers Katekismus. Psalmebogen. — Kofods fragm. Historie. Thriges Nordens Historie. Erslevs Geographi Nr. 3, 4 Udg. Et Atlas. — Lütkens Lærebog i Zoologi, Nr. 3. Strom Planterigets Naturhistorie. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1—2 Afd. — C. Erslevs trestemmige Sange med Tal, 1ste Hefte.

Femte Klasse.

Holsts danske pros. og poet. Læsebog (6te Udg.). — Schneekloths tyske Læsebog, 1ste D. Holbech og Petersens tyske Materialier. — Listovs eng. Ledetraad, 2den Afd. Ahns franske Læsebog ved Arlaud, 8de Udg. — Angers Bibelhistorie. Luthers lille Katekismus. Psalmebogen. — Kofods fragm. Historie. Thriges Nordens Historie. Erslevs Geographi Nr. 3, 4 Udg. Et Atlas. — Lütken, de allerførste Begyndelsesgrunde i Naturhistorie (Lærebog i Zoologi Nr. 3). Strom, Planterigets Naturhistorie. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1—2 Afd. — C. Erslevs trestemmige Sange med Tal, 1ste Hefte.

Fjerde Klasse.

Molbechs danske Læseb. 9de Udg. Holsts Smaadigte. — Schneekloths tyske Læseb., 1ste D., 2den Udg. — Listovs eng. Ledetraad, 2den Afd. — Angers Bibelhistorie. — Et Atlas. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1—2 Afd. — Lütken, de allerførste Be-
gyndelsesgrunde i Naturhistorie (Zoologi Nr. 3). Strøm, Planterigets Naturhistorie. — C. Erslevs tostemmige Sange med Tal, 1ste Hefte.

Tredie Klasse.

Molbechs danske Læsebog, 8de Udgave. Holsts Smaadigte, 8de Udg. — Listovs Ledetraad i Engelsk, 1ste Afd. 2den Udg. — Et Atlas (helst Erslevs). — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1ste Afd. — C. Erslevs tostemmige Sange med Tal, 1ste Hefte.

Anden Klasse.

Borgen og Rungs danske Læseb., 1ste Kursus, 10de Udg. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1ste Afd.

Første Klasse.

Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1ste Afd. — (Senere: Frederiksens danske Læsebog 2 Udg.)

Aarsprøven 1871.

Tirsdag den 11te Juli.

8	Klasse	Kl. 10 Religion, Kl. 11 Engelsk, Kl. 12 Fransk	Nr. 1
7	—	Kl. 11 Tydsk, Kl. 12 Religion	— 2
6	—	Kl. 10 Regning, Kl. 11 Religion, Kl. 12 Dansk	— 6
4	—	Kl. 9 Regning, Kl. 10 Dansk	— 2
3	—	Kl. 11 Bibelhistorie, Kl. 12 Engelsk	— 5

Onsdag den 12te Juli.

8	Klasse	Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Tydsk, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Hist, og Geogr.	Nr. 1
6	—	Kl. 10 Hist. og Geogr., Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Fransk	— 6
5	—	Kl. 10 Regning, Kl. 11 Engelsk, Kl. 12 Naturhist.	— 2
3	—	Kl. 9 Naturhistorie, Kl. 10 Regning	— 5
2	—	Kl. 11 Dansk, Kl. 12 Geographi	— 5

Torsdag den 13de Juli.

7 Klasse	Kl. 9½ Dansk, Kl. 10½ Regning, Kl. 11½ Hist. og Geographi	Nr. 1
5 —	Kl. 10 Religion, Kl. 11 Tydsk, Kl. 12 Fransk	— 2
4 —	Kl. 9½ Naturhistorie, Kl. 10½ Hist. og Geogr., Kl. 12 Engelsk	— 5
2 —	Kl. 9 Bibelhistorie, Kl. 10 Regning	— 6
1 —	Kl. 11 Regning og Dansk	— 6

Fredag den 14de Juli.

7 Klasse	Kl. 10 Engelsk, Kl. 11 Naturlære, Kl. 12 Fransk	Nr. 1
6 —	Kl. 10 Naturhistorie, Kl. 11 Tydsk, Kl. 12 Engelsk	— 6
5 —	Kl. 10½ Dansk, Kl. 11½ Hist. og Geographi	— 2
4 —	Kl. 11 Tydsk, Kl. 12 Bibelhistorie	— 5
3 —	Kl. 9 Dansk, Kl. 10 Geographi	— 5
8—3 Klasse	Kl. 1 Sang	Gmsts.

Løverdagen den 8de Juli Kl. 1 og Fredagen den 18de August Kl. 12 prøves de nye Elever.

Mandagen den 17de Juli Kl. 9 foretages Censur og Opfytning.

Fredagen den 18de August Kl. 9 begynder Underviisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære Examen indbydes Elevernes Forældre og hvem der ellers maatte interessere sig for Skolen.

Frederiksberg, i Juni 1871.

H. Schneekloth
(træffes hver Skoledag mellem 10—12).

MEDDELELSER

fra

LATIN- OG REALSKOLEN

paa Værnedamsveien

til

Elevernes Forældre.

1871.

Nr. 18.

B: Drengeskolen.

S. Triers Bogtrykkeri.

Skoleefterretninger.

Afgangsprøven for Studerende afholdtes ifjor skriftlig den 22de—25de Juni, mundtlig den 2den—9de Juli. Underviisningsinspektøren, Konferentsraad Madvig var tilstede og deeltog i Censuren i Latin; desuden viste følgende Herrer udenfor Lærerpersonalet Skolen den Velvillie at deeltage i Censuren: Cand. magist. Dyrlund i Dansk, Cand. philol. Siesby i Græsk, Dr. philol. Steenstrup i Historie, Professor Steen i Mathematik og Premierlieutenant Madsen i Naturlære.

Til Prøven indstillede sig 5te Latinklasses ældste Afdeling:

Maximilian Arthur Henrik Barnekow, Søn af Kammerjunker, Ritmester Barnekow, født 9de Juli 1853, optaget i Skolen Aug. 1861.

Niels Olaus Carl Münster Blume, Søn af Kancelliraad Blume, født 19de Marts 1852, optaget i Skolen Nov. 1864.

Jens Vilhelm Charles Gørtz, Søn af Kapitain, Postmester Gørtz, født 21de Juni 1852, optaget i Skolen Nov. 1860.

- Carl Christan Hansen, Søn af Handelsingartner Carl Hansen, født 16de April 1851, optaget i Skolen Mai 1857.
- Frederik Hans Walther Harbou, Søn af General Harbou, født 17de April 1853, optaget i Skolen Nov. 1863.
- Theodor Sophus Krarup, Søn af afdøde Provst Krarup, født 14de Marts 1851, optaget i Skolen Aug. 1863.
- Carl Christian Johannes Monrad, Søn af Skolebestyrer Monrad i Flensborg, født 9de Sept. 1850, optaget i Skolen Okt. 1865.
- Johannes Nicolai Nielsen, Søn af afdøde Lysestøber Nielsen, født 23de Aug. 1852, optaget i Skolen Mai 1858.
- Oscar Rantzau, Søn af Politiassistent Rantzau, født 4de April 1853, optaget i Skolen Mai 1858.
- Erik Christian Thayssen, Søn af Pastor Thayssen i Baarse, født 22de Febr. 1851, optaget i Skolen Aug. 1865.

Af dem fik de 7, nemlig Blume, Gørtz, Harbou, Krarup, Monrad, Nielsen og Rantzau første Karakter, de øvrige 3 anden; de enkelte Karakterer sees af omstaaende Liste.

Ved 4de Latinklasses Examination i de 5 Fag, som afsluttes der, viste følgende Herrer udenfor Lærerpersonalet Skolen den Velvillie at deeltage i Censuren: Pastor Ewaldsen i Tydsk, fhv. Adjunkt Aschlund i Fransk, Cand. philol. Elmquist i Geographi, Cand.

mag. Warming i Naturhistorie og Pastor Joh. Kock i Religion.

Afgangsprøven for Realdisciple afholdtes skriftlig fra 23de—28de Juni, mundtlig fra 2den—9de Juli. Som Examenskommissær mødte Professor Mundt og deeltog i Censuren i Mathematik; desuden viste følgende Herrer udenfor Lærerpersonalet Skolen den Velvillie at være Censorer: Cand. mag. Dyrlund i Dansk, Pastor Ewaldsen i Tydsk, Kapitain Barentzen i Engelsk, fhv. Adjunkt Aschlund i Fransk, Cand. philol. Elmquist i Historie og Geographi, Cand. mag. Warming i Naturhistorie, Kapitain, Baron Haxthausen i Naturlære, Landskabsmaler V. Petersen i Tegning og Skrivning.

Til Prøven indstillede sig den ældste Afdeling af 3die Realklasse:

Carl Niels Eschricht, Søn af afd. Materialist Eschricht, født 9de Okt. 1854, optaget i Skolen Okt. 1867.

Axel Harald Haxthausen, Søn af afd. Kammerherre, Herredsfoged Haxthausen, født 10de Mai 1853, optaget i Skolen Okt. 1861.

Niels Rosenkrantz Valdemar Holstein, Søn af Major Holstein, født 11te Sept. 1850, optaget i Skolen Aug. 1866.

Victor Oluf Valdemar Hornbech, Søn af Krigsassessor Hornbech, født 7de Juni 1855, optaget i Skolen Sept. 1861.

Ove Guldberg Høegh, Søn af Justitsraad, Stempel-
papirsforvalter Høegh, født 13de Sept. 1851,
optaget i Skolen Okt. 1859.

Christian Irminger, Søn af Kammerherre, Admiral
Irminger, født 31te Aug. 1853. optaget i Skolen
Aug. 1868.

Conrad Vilhelm Langsted, Søn af Justitsraad
Langsted, født 3die Mai 1854, optaget i Skolen
Okt. 1863.

John Messerschmidt, Søn af Fabrikeier Messer-
schmidt, født 15de August 1855, optaget i Skolen
Aug. 1861.

Christian Villiam Messerschmidt, Søn af Kapi-
tain Messerschmidt, født 28de Okt. 1854, optaget
i Skolen Aug. 1860.

Sophus Frantz Alfred Wiig, Søn af Malermester
Wiig, født 13de Sept. 1851, optaget i Skolen
Nov. 1859.

De bestode alle Prøven; de enkelte Karakterer
sees af omstaaende Liste.

I Aar indstille sig til Afgangsprøven for
Studerende: Victor Boeck, Peter Detlefsen, Valdemar
Dreier, Peter Holst, Vilhelm Jensen, Frants Juel, Jørgen
Jørgensen, Christian Tiemroth, Emil Trier, Ernst Valen-
tiner, Andreas Weiss og Christopher Zütphen-Adeler;
til Afgangsprøven for Realdisciple: Theodor
Bierfreund, Christian Brodersen, Carl Jacobsen, Peter

Vilhelm Jensen, Ludvig Nissen, Julius Paulsen, Adolph Prior, Johan Scheel, Jørgen Steenberg, Otto Schædtler, Max Trier og Sophus Vøltz.

Skolen har i Aar havt 18 Klasser: Latinklasserne 1—5, hvoraf 5te er toaarig, Realklasserne 1, 2, 3b og 3a, Fællesklasserne 1—5; 1ste Realklasse, samt 3die, 4de og 5te Fællesklasse have været delte i to sideordnede Klasser (a og b).

Fag- og Timefordeling sees af efterstaaende Skema, dog for femte Latinklasses Vedkommende kun for det første Halvaar.

Elevantallet er i Juni d. A. 390; de ere saaledes fordeelte i Klasserne:

5te Latinkl.	{	a	12		
		b	13		
4de	—	11	3die Realkl. a	12
3die	—	15	3die — b	21
2den	—	20	2den —	30
1ste	—	18	1ste — a	22
				1ste — b	21
5te Fælleskl. a			26	5te Fælleskl. b	21
4de — a			25	4de — b	24
3die — a			21	3die — b	19
2den Fællesklasse			26		
1ste —				a & b.	33

Studerende:

	Dansk		Latin		Græsk	Historie	Arith- metik	Geome- tri	Natur- lære	Points
	Fri Opg.	Bunden	Skriftlig	Mundtlig						
Barnekow	$mg - \frac{1}{3}$	mg	$g + \frac{1}{6}$	$mg - \frac{1}{3}$	$tg + \frac{1}{2}$	$mg + \frac{1}{2}$	$mg + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{3}$	63
Blume	mg	$mg - \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{6}$	$mg + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{6}$	$ug - \frac{1}{3}$	$ug - \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{6}$	ug	74
Gørtz	$mg + \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{3}$	$g - \frac{1}{3}$	g	$g + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	$mg + \frac{1}{3}$	mg	$mg + \frac{1}{3}$	64
Hansen	g	g	g	$tg + \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	$ug - \frac{1}{3}$	mg	$ug - \frac{1}{3}$	59
Harboe	$mg - \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	$tg + \frac{1}{3}$	mg	mg	$mg - \frac{1}{3}$	mg	$mg - \frac{1}{3}$	$mg + \frac{1}{3}$	66
Krarup	$g + \frac{1}{3}$	mg	$g - \frac{1}{6}$	mg	$mg + \frac{1}{3}$	$ug - \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{2}$	$g + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	68
Monrad	$g + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	$tg + \frac{1}{2}$	$g + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{6}$	$mg + \frac{1}{3}$	ug	ug	mg	68
Nielsen	$mg - \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	$g - \frac{1}{3}$	$mg + \frac{1}{3}$	mg	$mg + \frac{1}{3}$	$mg + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{3}$	68
Rantzau	mg	$g + \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{3}$	mg	$mg - \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	$mg + \frac{1}{2}$	mg	mg	69
Thayssen	mg	g	$tg + \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{2}$	$g + \frac{1}{2}$	$g - \frac{1}{3}$	$g - \frac{1}{3}$	$mdl + \frac{1}{2}$	g	44

Realister:

	Dansk	Tydsk	Eng- elsk	Fransk	Histo- rie	Geo- grafi	Natur- hist.	Arith- metik	Geo- metri	Natur- lære	Tegn. & Skrivn.	Points
Eschricht . . .	g	mdl	g	tg	tg	g	tg	mg	g	mg	g	35
Haxthausen . .	mg	mg	mg	mg	mg	g	ug	mg	mg	ug	ug	78
Holstein	g	g	tg	mg	g	mg	mg	g	mg	ug	mg	64
Hornbeck . . .	tg	tg	g	mg	g	tg	mg	mg	mg	g	g	51
Høegh	g	mg	mg	ug	mg	mg	mg	g	tg	mdl	g	52
Irminger	mg	mg	ug	mg	mg	mg	tg	g	g	mg	mg	68
Langsted . . .	g	g	mg	g	g	mg	g	g	tg	tg	g	51
J. Messerschmidt	g	g	ug	mg	g	g	mg	mg	ug	mg	ug	72
V. Messerschmidt	g	tg	g	g	mg	g	ug	mg	mg	mg	mg	64
Wiig	mg	mg	mg	mg	mg	g	mg	mg	ug	ug	mg	77

Oversigt over Fag- og Timefordelingen:

	Latinklasser						Realklasser				Fællesklasser					
	a	5	b	4	3	2	1	3a	3b	2	1a-b	5a-b	4a-b	3a-b	2	1
Dansk	1	2	1	3	2	2	3	3	3	3	4	4	4	7	10	12
Engelsk	"	"	"	1	1	1	1	4	3	3	3	3	4	5	"	"
Tydske	"	"	"	2	2	2	2	4	3	4	3	4	5	"	"	"
Fransk	"	"	"	1	3	3	2	3	3	3	4	5	"	"	"	"
Latin	3	7	3	9	9	8	8	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Græsk	2	3	2	4	5	5	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Religion	"	"	"	1	2	2	2	(1)	2	2	2	2	2	2	2	"
Historie og Geographi	"	"	"	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	"
Naturhistorie	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	"	"	"
Naturlære	1	3	"	"	"	"	"	3	2	"	"	"	"	"	"	"
Mathematik	1	3	1	4	4	3	3	4	4	4	3	"	"	"	"	"
Regning	"	"	"	"	"	1	2	2	2	2	2	3	3	4	5	6
Tegning	"	"	"	"	"	"	1	3	3	2	2	2	2	2	2	"
Skrivning	"	"	"	"	"	1	2	1	1	2	2	2	3	4	5	3
Sang	"	"	"	"	"	1	1	"	"	1	1	1	1	1	1	1
Gymnastik	"	"	"	"	"	1	1	"	"	1	1	1	1	1	1	1
	2			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	34	33		36	36	36	36	35	34	34	34	34	32	30	30	24

Skolens Lærere:

- Hr. F. A. Milo, Medbestyrer af Skolen (siden Sept. 1854): Latin i 5L og 4L.
- A. H. W. Larpent, Cand. polit. (siden Mai 1855): Fransk i 1L, 3L, 4L, 5L, 1Rb, 2R, 3Ra-b og 5a.
- R. S. Feveile, Kapitaen, R. af D., (siden Sept. 1855): Historie i 5L og 2R, Historie og Geographie i 1L, 2L, 3L og 4L, 3Ra-b; har Inspektionen med Skolen.
- N. C. Kierkegaard, Tegnelærer (siden Mai 1856): Frihaandstegning.
- H. Guldbrandsen, Cand. philos. (siden Sept. 1856): Engelsk i 1Ra, 2R og 3Ra-b, 3L og 4L.
- J. F. C. Andersen, Musiklærer, (siden Nov. 1857): Sang.
- W. Holm, Krigssekretær (siden Jan. 1858): Skrivning.
- O. Hohlenberg, Pastor (siden Mai 1859): Religion i 4L, 3L og 2L.
- C. A. Schjødte, Cand. philos. (siden Nov. 1860): Matematik i 5L, 4L, 3L, 2L, 3Rb og 1Ra, geom. Tegning i 3Rb, 1Ra og 1L, Regning i 2L, 1Ra og 3Rb, Naturlære i 5L.
- H. C. Frederiksen, Cand. philos. (siden Nov. 1860): Dansk i 1 og 4a, Matematik, Regning og geom. Tegning i 2R og 3Ra, Naturlære i 3Ra-b.

- Hr. V. Bay, Docent, (siden Sept. 1862): Naturhistorie i 3Ra-b, 2L, 3L og 4L.
- H. M. N. Wamberg, Cand. theol. (siden Marts 1863): Dansk i 4b og 5b og 1Rb, Historie og Geographi i 1Ra-b, Historie i 5b, Geographi i 2R, Græsk i 2L og 3L, Religion i 5L.
- P. A. Laudrup, Cand. philos. (siden Aug. 1863): Fransk i 5b og 2L, Tydsk i 2L, 1L, 2R, 1Rb, 5a og 4a, Historie og Geographi i 5a og 4a, Geographi i 5b.
- J. E. Svane, Krigsassessor, Dbm. (siden Okt. 1863): Gymnastik i 1—5L, 1—3R, 4ab og 5ab.
- C. P. Christensen Schmidt, fhv. Kollaborator (siden Aug. 1864): Græsk i 4L og 5L, Latin i 3L, Tydsk i 3L og 4L.
- J. Magnussen, Lærer (siden Aug. 1864): Tydsk i 4b, 5b, 1Ra, 3Ra-b, Fransk i 1Ra.
- L. Thurah, Cand. theol., Kapitejn, R. af D. (siden Apr. 1865): Dansk i 1L, 2L, 3L, 4L 5L og i 1Ra, 2R, 3Ra-b.
- Aug. Thomsen, Stud. philol. (siden Aug. 1866): Dansk i 3a og 5a, Latin i 1L og 2L.
- C. Stennese, Cand. jur. (siden Febr. 1867): Regning i 3b, 4a-b og 5a-b.
- L. V. Clemensen, Lærer (siden April 1868): Regning i 3a og 1, Tegning i 2 og 3a, Skrivning i 1 og 3a, Gymnastik i 1, 2 og 3a-b.
- K. P. Kristensen, Stud. philol. (siden Okt. 1868): Engelsk i 3b og 4a, Geographi i 3a-b og 4b

- Hr. E. Hansen, Lærer (siden Febr. 1869): Naturhistorie i 4a og 5a, Engelsk i 5a og 1Rb.
- A. Andersen, Cand. theol. (siden April 1870): Religion i 3a, 4b, 5b, 1Rb-a, 2R, 3R og 1L.
- H. Jespersen, Cand. mag. (siden Aug. 1870): Naturhistorie i 4b, 5b, 1Ra-b, 2R og 1L.
- Carl Schneekloth, Lærer (siden Aug. 1870): Dansk i 2 og 3b, Regning og Geographi i 2, Bibellistorie i 2, 3b, 4a og 5a.
- C. Hasle, Cand. theol. (Aug. 1865—Febr. 1867, paany Sept. 1870): Mathematik og Regning i 1L og 1Rb, geom. Tegning i 1Rb, Historie og Tegning i 4b.
- J. Hansen, Cand. theol. (Decbr. 1870): Engelsk i 3a, 4b, 5b og 1—2L.

Skolelønnen er — foruden 3 Rdlr., der engang for alle erlægges af hver Elev ved Indtrædelsen i Skolen — efter de forskjellige Klasser:

i 1ste Fællesklasse	3 Rdlr. 2 $\frac{1}{2}$ maanedlig,
i 2den og 3die	4 — 2 — —
i 4—5te Fælles-, 1—2 Latin- og Realklasse	5 — 2 — —
i 3—5te Latin- og 3die Realklasse	6 — 2 — —

Af Søkende betaler det ældste Barn fuldt og ethvert af de øvrige 1 Rdlr. mindre om Maanednen, end det ellers skulde have betalt.

Deeltagelse i Dandseunderviisningen, der gives i de 6 Vintermaaneder, betales med 1 Rdlr. om Maanednen.

Adgangen til Skolebibliotheket betales med 1 Rdlr. om Aaret. Udlaanet finder Sted om Løverdagen.

Skolefornødenheder — nemlig Stile-, Tegne- og Skrivebøger, og hvad der ellers bruges paa Skolen — kunne faaes paa Skolen til samme Priis som hos Papirhandleren. Det staaer imidlertid naturligviis Forældrene frit for at besørge det Fornødne selv; kun maa Skolen for Ordens Skyld forlange, at Skrive-, Stile- og Tegnebøger ere af samme Beskaffenhed som Skolens.

Hver Elev maa ved sin Indtrædelse i Skolen forevise Døbe- og Vaccinationsattest, samt være forsynet med Tavle med vedhængende Svamp, Pennehuus med Blyant og Griffel, Madkasse, samt Gymnastiksko i en lille Pose, Alt med Navn.

Næste Skoleaar bruges følgende Bøger:

Femte Latinklasse (Afgangsklassen).

Ciceros Lælius. Sallusts Jugurtha. Horatius. Virgili *Æn.* lib. 1—6. Boiesens rom. Antikvit. Tregders græsk og latinsk Literaturhistorie. Henrichsens Opgaver til Latinske Stile, 4de Samling. — Homers *Iliade* lib. 13—24. Platons Kriton. Demosthenes ed. Dindorf. Vol. I. pars I. (B. Herodot 7—8de Bog). — Det nye Testamente paa Græsk og Dansk. — Bohrs Middelalderens og den nye Historie. Allens Danmarks Historie. — Steens elem. Arithmetik og Algebra. Schjødtes Tillæg til Steens elem. Algebra. Jul. Petersens Trigonometri. La Landes Logarithmetavle. — Silberbergs chemiske Physik, Jürgensens Astronomi. — Fridriksons islandske Læsebog.

Fjerde Latinklasse.

Hjorts tyske pros. Læsebog. Jürs og Rung deutsche Dichter. Ankjærs tyske Formlære. — Pios lectures françaises. A. de Vigny, Cinq-Mars. Merimée, Colomba. Pios franske Grammatik. — Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus. Det nye Testamente. Psalmebogen. Angers Bibelhistorie. — Vaupell, Plante-

rigets Naturhistorie udg. af Grønlund. Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2. Bohr, den nyere Historie (5te Udg.). Rimestads mindre Geographi. Allens Danmarks Historie. — Steens Algebra. Steens Geometri. — Ciceronis orat. ed. Madvig. Livius lib. 31—35. ed. Madvig. Ovids Metamorph. ed. Feldbausch. Madvigs lat. Gram. — Homers Odyssee 13—24 Bog. Xenophons Anabasis. Bergs græske Formlære. Tregders græske Mythologi, 3die Udg. — Hammerichs svenske Læsestykker. — Listovs eng. Læsestykker, 2den Afd.

Tredie Latinklasse.

Holsts danske Læsebøger. Lefolii, fra Gudelivet i Nordens Hedenold. — Hjorts tyske pros. Læsebog. Ankjærs tyske Formlære. — Sicks franske Læsebog, 3die Afdeling. Pios franske Grammatik. — Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus. Angers Bibelhistorie. Psalmebogen. — Vaupell Planterigetets Naturhistorie, udg. af Grønlund. Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2. — Bloch, den nyere Historie. Thrige, Nordens Historie. Rimestads mindre Geographi. — Steens Geometri. Steens elementære Arithmetik og Algebra (4de Udg.). — Livius, ed. Madvig lib. 21—26. Ovids Metamorph. udg. af Bloch 1ste H. 2. Udg. Madvigs lat. Grammatik. — Xenophons Anabasis. Bergs græske Formlære. Et græsk Lexikon (helst Bergs).

Anden Latinklasse.

Holsts danske pros. og poet. Læseb. — Hjorts tyske pros. Læsebog. Ankjærs tyske Formlære. Holbech og Petersens tyske Materialier. — Pios franske Læsebog for Mellemklasserne. Pios fr. Grammatik. Larpents fr. Stiløvelser. — Angers Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus. Psalmebogen. — Strøm, Planterigetets Naturhist. Lützens Læreb. i Zoologi Nr. 2. — Blochs nyere Historie. Thrige, Nordens Historie. Rimestads mindre Geographi. — Steens elem. Arithmetik. Steens Geometri. — Madvig

lat. Grammatik. Weller, lateinisches Lesebuch aus Livius (faaes hos Bogh. Aug. Bang). Trojels Materialier til latinske Stile, 2den Udgave Et latinsk-dansk og et dansk-latinsk Lexikon (Ingerslevs). — Andersens Sange, 1ste Samling.

Første Latinklasse.

Holsts danske prosaiske og poetiske Læsebøger. — Hjorts tydske pros. Læseb. Holbech og Petersens tydske Materialier. Ankjærs tydske Formlære. Et tydsk Lexikon (Grønbergs). — Sicks franske Læsebog 2den Afd. Pios franske Grammatik. Et fransk Lexikon (Borrings). — Latinsk Læsebog af Kern og Krebs. Madvigs lat. Grammatik, 5te Udg. — Angers Bibelhistorie. Psalmebogen. Balslevs Forklar. til Luthers Katekismus. — Bloch, Middelalderens Historie. Rimestads mindre Geographi. — Strøm Planterigets Naturhistorie. Lütken, de første Begyndelsesgrunde af Dyrerigets Naturhistorie (Lærebog i Zoologi Nr. 2). — Steen, Hovedformerne i Rummet. — Andersens Sange, 1ste Samling.

Tredie Realklasse (Afgangsklassen).

Flors Haandbog i den danske Literatur 6te Udgave. Lefolii, fra Gudelivet i Nordens Hedenold. — Hjorts tydske pros. Læsebog. Jürs og Rung deutsche Dichter, 2den Udgave. Lorenzens Stiiløvelser. Ankjærs tydske Formlære. Funchs tydske Syntax. — Pios franske Grammatik. Sicks franske Læsebog. (A. Souvestre, sous la tonnelle.) — A: Listov, Udvalg af engelske Forfattere, 1—2 Hefte. Listov, engelske Stiiløvelser, 3die Afdeling. B: Listovs eng. Læsest. 2. Afd. Listovs Stiiløvelser 2. Afd. — B. Balslevs Forkl. til Luth. Katek. Psalmebogen. Angers Bibelhistorie. — Strøm Planterigets Naturhistorie. Lütkens Lærebog i Zoologi Nr. 2. — Holtens Lære om Natur. alm. Love, 4de Udg; Johnstrup, de kemiske Grundstoffer. — Steens elem. Arithmetik og Algebra, 4de Udgave. Steens Geometri. La Landes Logarithmetavle. Schjødtes Lærebog i Projectionstegning. — Allens Danmarks Historie. Bohrs mindre Verdenshistorie. Rimestads mindre Geographi.

Anden Realklasse.

Holsts danske Læsebøger. — Hjorts tyske pros. Læsebog. Ankjærs tyske Formlære. Holbech og Petersens tyske Materialier. — Pios fr. Læsebog for Mellemklasserne. Pios franske Grammatik. Larpents franske Stiiløvelser. — Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling, med Glossarium. Listovs engelske Stiiløvelser, 2den Afdeling. — Angers Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus. Psalmebogen. — Allens Danmarks Historie. Bohrs mindre Verdenshistorie. Rimestads mindre Geographi. — Strøm Planterigets Naturhistorie. Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2. — Steens elem. Arithmetik. Steens Geometri. — Andersens Sange, 1ste Samling.

Første Realklasse.

Holsts danske pros. og poet. Læsebøger. — Hjorts tyske pros. Læseb. Holbech og Petersen, tyske Materialier. Ankjærs tyske Formlære. Et tysk Lexikon (Gronbergs). — Ahns franske Læseb. ved Arlaud. Sicks franske Læsebog, 2den Afdeling. Et fransk Lexikon (Borrings). — Listovs engelske Læsestykker og Stiiløvelser, 1ste Afdeling. — Angers Bibelhistorie. Psalmebogen. Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus. — Bohrs mindre Verdenshistorie. Rimestads mindre Geographi. — Strøm Planterigets Naturhistorie. Lütken de første Begyndelsesgrunde af Dyrerigets Naturhistorie (Lærebog i Zoologi Nr. 2). — Steen, Hovedformerne i Rummet. — Andersens Sange, 1ste Samling.

Femte Fællesklasse.

Molbechs danske Læsebog. Holsts Smaadigte. — Schneekloths tyske Læsebog, 1ste Deel, 2den Udgave. Ankjærs tyske Formlære. — Ahns franske Læsebog ved Arlaud, 8de Udg. — Listovs eng. Ledetraad, 2den Afd. — Angers Bibelhist. Luthers lille Katekismus (Waisenh. Udg.). Psalmebogen. — Kofods fragment. Historie. Rimestads geographiske Lærebog for Borger- og Almue-

Skoler. Et Atlas. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1—2 Afd.
— Andersens Sange, 1ste Samling.

Fjerde Fællesklasse.

Molbechs danske Læsebog (9de Udgave). Holsts Smaadigte.
— Schneekloths tyske Læsebog, 1ste D. 2den Udg. — Listovs
engelske Ledetraad, 2den Afdeling. — Angers Bibelhistorie. —
Kofods fragment. Historie (1865). Rimestads geographiske Lære-
bog for Borger- og Almue-Skoler. Et Atlas. — Schneekloths
Regnebog, 1ste D. 1—2 Afd. — Andersens Sange, 1ste Samling.

Tredie Fællesklasse.

Lefolii, Fortællinger og Sagaer, 1ste Samling, 2den Udg.
Holsts Smaadigte, 8de Udgave. — Schneekloths tyske Læsebog
1 D., 2. Udg. — Rimestads geogr. Lærebog for Borger- og Almue-
skoler. Et Atlas. — Bibelsk Sangb. af L. C. Müller. — Schnee-
kloths Regneb., 1ste D. 1ste Afd. — Andersens Sange, 1ste Samling.

Anden Fællesklasse.

Borgen og Rungs danske Læsebog, 1ste Kursus, 10de Udg.
— Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1ste Afd. — Et Atlas (helst
Erslevs).

Første Fællesklasse.

Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1ste Afd. En Kasse med
Regnepinde (faaes paa Skolen). — (Senere: Frederiksens danske
Læsebog 2den Udg.)

NB. For dem, der skulle anskaffe et Atlas, anbefales Ers-
levs som hensigtsmæssigst og billigst. Atlasserne maae for at
kunne tages med paa Skolen være indbundne paa Fals.

Afgangsprøverne.

Skriftlig: Torsdag den 22de — Tirsdag den 27de Juni.

Mundtlig:

a. For Studerende.

Fredag den 30te Juni Kl. 5: a Naturlære.

Løvedag den 1ste Juli Kl. 5: b Naturlære.

Mandag den 3die Juli Kl. 4: a Matematik, b Latin.

Tirsdag den 4de Juli Kl. 4: a Latin, b Matematik.

Torsdag den 6te Juli Kl. 5: a Græsk, b Historie.

Fredag den 7de Juli Kl. 5: a Historie, b Græsk.

b. For Realister.

Fredag den 30te Juni Kl. 4: Historie.

Løvedag den 1ste Juli Kl. 4: Fransk og Engelsk.

Mandag den 3die Juli Kl. 4: Geographi og Tydsk.

Tirsdag den 4de Juli Kl. 4: Naturlære.

Torsdag den 6te Juli Kl. 4: Geometri og Naturhistorie.

Fredag den 7de Juli Kl. 4: Arithmetik.

Aarsprøven 1871.

Den skriftlige Deel

er afholdt den 22de, 23de og 26de Juni.

Den mundtlige Deel.

1ste, 2den, 3die og tildeels 4de Klasserne examineres i Stuen i Bygningen Nr. 11 ved Siden af Skolebygningen (Sdbg. Nr. 1, 2, 3); de øvrige i Skolebygningens Stue (St. Nr. 1, 2, 3, 6) og 1ste Sal (1 S. Nr. 1, 2, 3, 4, 5).

Endeel Klasser deles ved Examinationen i 2 Afdelinger efter Begyndelsesbogstavet i Elevernes Navne.

Mandag den 3die Juli.

4L Kl. 5 Religion 1 S. 1.

Tirsdag den 4de Juli.

4L Kl. 4 Historie 1 S. 2.

Torsdag den 6te Juli.

4L Kl. 4 Fransk 1 S. 2.

Fredag den 7de Juli.

4L Kl. 4 Naturhistorie St. 1.

Tirsdag den 11te Juli.

5Lb₁ Kl. 8 Græsk 1 S. 3.5Lb₂ Kl. 8 Historie 1 S. 1.4L₁ Kl. 4 Latin, Kl. 6 Græsk 1 S. 2.4L₂ Kl. 4 Græsk 1 S. 1.3L₁ Kl. 4 Geographi, Kl. 5¹/₂ Religion 1 S. 4.3L₂ Kl. 4 Religion, Kl. 5¹/₂ Geographi 1 S. 5.2L₁ Kl. 5 Naturhistorie (St. 1), Kl. 6¹/₂ Historie 1 S. 4.2L₂ Kl. 10 Mathematik (1 S. 1), Kl. 6¹/₂ Naturhistorie St. 1.

1L Kl. 9 Fransk, Kl. 11 Tydsk 1 S. 2.

3Rb₁ Kl. 8 Naturlære (St. 3), Kl. 6 Tydsk St. 2.3Rb₂ Kl. 4 Tydsk (St. 2), Kl. 4 Mathematik St. 3.2R₁ Kl. 10 Religion, Kl. 11¹/₂ Historie St. 2.2R₂ Kl. 10 Historie, Kl. 11¹/₂ Religion St. 3.

1Ra Kl. 9 Tydsk, Kl. 11 Dansk St. 6.

1Rb Kl. 8 Geographi (St. 2), Kl. 10 Naturhistorie St. 1.

5a Kl. 8 Regning, Kl. 10 Naturhistorie 1 S. 5.

5b Kl. 9¹/₂ Geographi, Kl. 11 Dansk 1 S. 4.

4a Kl. 8 Naturhistorie, Kl. 10 Dansk Sdbg. 3.

4b Kl. 9 Engelsk, Kl. 11 Historie Sdbg. 2.

2₁ Kl. 9¹/₂ Dansk, Kl. 11 Geographi Sdbg. 1.2₂ Kl. 11 Geographi Sdbg. 1.

Onsdag den 12te Juli.

5Lb ₁	Kl. 8 Latin	1 S. 3.
5Lb ₂	Kl. 4 Matematik	St. 6.
4L ₁	Kl. 8 Matematik	St. 2.
4L ₂	Kl. 5 Latin	1 S. 2.
3L ₁	Kl. 4 Græsk	1 S. 1.
3L ₂	Kl. 8 Fransk, Kl. 5 $\frac{1}{2}$ Græsk	1 S. 1.
2L ₁	Kl. 4 Tydsk, Kl. 6 Religion	1 S. 4.
2L ₂	Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Religion, Kl. 6 Tydsk	1 S. 5.
1L	Kl. 8 Historie, Kl. 10 Latin	1 S. 2.
3Rb ₁	Kl. 4 Historie, Kl. 6 Engelsk	St. 2.
3Rb ₂	Kl. 4 Engelsk, Kl. 6 Historie	St. 3.
2R ₁	Kl. 10 Engelsk, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Fransk	1 S. 1.
2R ₂	Kl. 10 Fransk, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Engelsk	1 S. 5.
1Ra	Kl. 9 Religion, Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Matematik	St. 6.
1Rb	Kl. 9 Engelsk, Kl. 11 Historie	St. 2.
5a	Kl. 8 Bibelhistorie	1 S. 5.
5b	Kl. 8 Historie, Kl. 10 Naturhistorie	St. 1.
4a	Kl. 9 Historie, Kl. 11 Tydsk	1 S. 4.
4b	Kl. 11 Bibelhistorie	St. 3.
3a	Kl. 10 Engelsk, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Geographi	Sdbg. 3.
3b	Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Engelsk, Kl. 11 Dansk	Sdbg. 2.
1	Kl. 10 Dansk	Sdbg. 1.

Torsdag den 13de Juli.

5Lb ₁	Kl. 8 Naturlære (1 S. 1), Kl. 4 Matematik	St. 6.
5Lb ₂	Kl. 8 Græsk	1 S. 3.
4L	Kl. 4 Tydsk	1 S. 2.
3L ₁	Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Tydsk (1 S. 3), Kl. 5 Historie	1 S. 5.
3L ₂	Kl. 11 Matematik (1 S. 1), Kl. 4 Historie	1 S. 5.
2L ₁	Kl. 8 Historie (1 S. 2), Kl. 6 Græsk	1 S. 4.
2L ₂	Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Græsk, Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Geographi	1 S. 5.
1L	Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Geographi	St. 2.
3Rb ₁	Kl. 4 Fransk (St. 2), Kl. 6 Naturhistorie	St. 1.

3Rb ₂	Kl. 4 Naturhistorie (St. 1), Kl. 6 Fransk . . .	St. 2.
2R ₁	Kl. 11 Dansk (St. 2), Kl. 4 Tydsk	St. 3.
2R ₂	Kl. 10 ¹ / ₂ Matematik (St. 6), Kl. 5 ¹ / ₂ Tydsk . . .	St. 3.
1Ra	Kl. 9 Historie, Kl. 11 Naturhistorie	St. 1.
1Rb	Kl. 8 Matematik	St. 6.
5a ₁	Kl. 10 ¹ / ₂ Historie, Kl. 11 ³ / ₄ Engelsk	1 S. 2.
5a ₂	Kl. 10 ¹ / ₂ Engelsk, Kl. 11 ³ / ₄ Historie	1 S. 5.
5b	Kl. 8 Fransk	1 S. 2.
4a	Kl. 9 Regning, Kl. 11 Engelsk	1 S. 4.
4b	Kl. 9 Tydsk, Kl. 11 Dansk	St. 3.
3a	Kl. 10 Regning, Kl. 11 ¹ / ₂ Bibelhistorie	Sdbg. 3.
3b	Kl. 11 ¹ / ₂ Regning	Sdbg. 2.
2 ₁	Kl. 11 Bibelhistorie	Sdbg. 1.
2 ₂	Kl. 9 ¹ / ₂ Regning, Kl. 11 Bibelhistorie	Sdbg. 1.

Fredag den 14de Juli.

5Lb ₁	Kl. 8 Historie	1 S. 2.
5Lb ₂	Kl. 8 Latin	1 S. 3.
4L ₂	Kl. 8 Matematik	1 S. 1.
3L ₁	Kl. 10 ¹ / ₂ Matematik (1 S. 1), Kl. 5 Naturhistorie . . .	St. 1.
3L ₂	Kl. 11 ¹ / ₂ Tydsk (1 S. 3), Kl. 6 ¹ / ₂ Naturhistorie . . .	St. 1.
2L ₁	Kl. 4 Latin, Kl. 5 ¹ / ₂ Fransk	1 S. 4.
2L ₂	Kl. 4 Fransk, Kl. 5 ¹ / ₂ Latin	1 S. 5.
1L	Kl. 10 Religion (St. 3), Kl. 11 ¹ / ₂ Naturhistorie . . .	St. 1.
3Rb ₁	Kl. 4 Matematik (St. 2), Kl. 4 Geographi	St. 3.
3Rb ₂	Kl. 8 Naturlære (St. 6), Kl. 6 Geographi	St. 3.
2R ₁	Kl. 10 ¹ / ₂ Matematik	St. 6.
2R ₂	Kl. 11 ¹ / ₂ Dansk	St. 3.
1Ra	Kl. 8 Geographi	1 S. 5.
1Rb	Kl. 9 Fransk, Kl. 11 Dansk	St. 2.
5a ₁	Kl. 10 ¹ / ₂ Dansk, Kl. 11 ³ / ₄ Tydsk	1 S. 2.
5a ₂	Kl. 10 ¹ / ₂ Tydsk, Kl. 11 ³ / ₄ Dansk	1 S. 5.
5b	Kl. 9 Tydsk, Kl. 11 Regning	1 S. 4.
4a	Kl. 8 Geographi, Kl. 9 ¹ / ₂ Bibelhistorie	Sdbg. 3.
4b	Kl. 8 Regning	Sdbg. 2.

3b	Kl. 10 Geographi, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Bibelhistorie . . .	Sdbg. 2.
1	Kl. 10 Regning	Sdbg. 1.

Løverdag den 15de Juli.

51 _{b2}	Kl. 8 Naturlære	1 S. 1.
4L	Kl. 10 Historie	1 S. 2.
3L ₁	Kl. 8 Fransk (St. 1), Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Latin	1 S. 3.
3L ₂	Kl. 8 Latin	1 S. 3.
2L ₁	Kl. 10 Mathematik	1 S. 1.
2L ₂	Kl. 8 Geographi	1 S. 2.
1L	Kl. 9 Mathematik, Kl. 11 Dansk	St. 3.
2R ₁	Kl. 10 Geographi (Sdbg. 3), Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Naturhist.	St. 1.
2R ₂	Kl. 10 Naturhist. (St. 1), Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Geographi	Sdbg. 3.
1Ra	Kl. 9 Fransk, Kl. 11 Engelsk	St. 6.
1Rb	Kl. 9 Religion, Kl. 11 Tydsk	St. 2.
5a	Kl. 9 Geographi, Kl. 11 Fransk	1 S. 5.
5b	Kl. 9 Engelsk, Kl. 11 Bibelhistorie	1 S. 4.
4b	Kl. 8 Naturhistorie, Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Geographi	Sdbg. 2.
3a	Kl. 11 Dansk	Sdbg. 2.
2 ₁	Kl. 10 Regning	Sdbg. 1.
2 ₂	Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Dansk	Sdbg. 1.

Løverdagen den 8de Juli Kl. 11 og Fredagen den 18de August Kl. 12 prøves de nye Elever.

Mandagen den 17de Juli Kl. 8 foretages Censur og Opfytning.

Fredagen den 18de August Kl. 9 begynder Underviisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære Examen indbydes Elevernes Forældre og hvem der ellers maatte interessere sig for Skolen.

Frederiksberg, i Juni 1871.

H. Schneekloth

(træffes hver Skoledag mellem 10—12).

Indholdsfortegnelse.

	Side
Skolens Tredeling	3.
Smaating	32.
Lov om Underviisningen i de lærde Skoler i Danmark	36.